

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bu! Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürögnyom: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdonosa. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 217. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1930. szeptember 25

A dumping

'Az Oroszországból érkező jelentések szerint borzalmas arányokat ölt a nyomor, az éhínség, a hatalmas birodalom nagy területein. A távirati irodák száraz közlései mögött egy sok-sok milliós nép tragédiája húzódik meg. Oroszországban ványadt, munkától ernyedt asszonyok végtelen sorokban hiába állnak a kenyérszítók helyek előtt: nincs aki a kenyérgyereket éltető cipóra váltsa. A gyerekek hiába várják haza anyjukat, az üres kézzel jön meg és sirva jelenti: „Nincs kenyér!” Az Oroszországból érkező hírek szerint az éhség következtében különböző járványok dunnak, emberek százazrei pusztulnak el, a jövő reménye: a gyerekek lopnak, koldulnak, hogy egy falat kenyérhez juthassanak és halomszámra halmak meg az éhségtől.

Az európai sajtóban viszont fiasábos cikkek számolnak be arról, hogy a szovjet száz meg száz hajórakomány gabonát dob az amerikai és európai piacokra. A világsajtóban most egy új szó retgetteti a mindenütt válsággal küzdő közgazdasági életet: a dumping. Ez a szó egy gazdasági terminus technikus, amely mögött azonban két ellentétes világtérfogás véres harca húzódik meg. A kapitalista termelési rend és a bolsevista utópia ütközik meg a politikai és gazdasági élet minden vonatkozásában és ennek a gigászi harcnak egyik fázisa csupán a dumping, amellyel Szovjetország általános offenzívát kezdett a világ kapitalista termelési rendje ellen. Az orosz gabona nagy tömegeit a napi árak felénél is alacsonyabban dobják piacra és amikor a tultermelés miatt amugy is nagy zavarokkal küzdő gabonapiac legválságosabb napjait éli, az orosz dumping a bomba robbanó erejével hat.

És ezt az offenzívát azzal az orosz gabonával harcolják végig, amelyet kegyetlen kézzel ragadtak ki az éhező orosz munkások beteg asszonyok és gyerekek kezéből. A Szovjet súlyos csapást akart mérni a kapitalizmusra és nem törődik azzal, hogy ez a csapás kétszeres erővel sújtja saját véreit, az orosz proletárok millióit. A szovjetvezérek már nem egyszer megmutatták, hogy nem fontos nekik millió és millió élet akkor, amikor saját céljaik eléréséről van szó. Az orosz forradalom rémségei, a tömegmészárlások borzalmi már eléggé beigazolták a szovjetvezérek tekintetnélküliségét és most az orosz dumping csak megerősíti bennünk azt a hitet, hogy a kommunista etika szentesít minden borzalmas eszközt, amely az utópiák megvalósítására törekszik. A szovjet zavart akar kelteni Európa és Amerika gazdasági életében, mint ahogy nemrég zavart keltett Kínában, Indiában, ahol a szerencsétlen szinesbőrű áldozatok százazrei pusztultak el a szovjet sakkhúzása nyomán. Az orosz bolsevisták csöppet sem szentimentálisak. Nem illetődnek meg egy kis vérfürdőtől és nem hat rájuk saját proletár testvéreik fájdalmas jajkiáltása sem. A szovjet mottót akar adni politikai ellenfelének és nem riad vissza semmitől, ha egy reá kedvezőnek vélt sakkhúzást tehet.

Az orosz gabona elárasztja az európai és amerikai piacokat, odahaza pedig a nagy orosz birodalomban kétségbeesett munkásasszonyok hiába esdekelnék egy falat kenyérért, amit éhező gyermekeiknek nyújthatnának. Az orosz fa elárasztja a kapitalista államok piacait és odahaza a nagy orosz birodalomban millió és millió munkás reszkette néz a kemény orosz tél elé. A kapitalista világpiac kiheveri majd azt a csapást, amit az orosz dumping okoz, de vajjon kulélik-e ezt az offenzívát az orosz tömegek, amelyeknek ilyen kegyetlen és ostoba vezérek vannak?

Maniu csak kedvező alkalmat keres a lemondásra

A "CUVANTUL" cikke a kormány helyzetéről —

Miért nem távozott eddig Maniu miniszterelnök? — Megoldhatatlan problémák A király kibékíti a liberális párt két frakcióját

BUCURESTI, szeptember 24. A bucaresti-i „Cuvantul” című lapban ma érdekes tudósítás jelent meg, amely pontról-pontra foglalkozik a kormány kormányzati hibáival s összegezi azokat a hibákat, amelyek a lap szerint mulhatatlannul szükségessé teszik a kormány távozását. Megállapítja a Cuvantul, hogy a kormányra az első komoly csapást *Manolescu* kereskedelemügyi miniszter mérte, aki a kormányba való belépése után azonnal kifejtette Maniu előtt, hogy a mezőgazdaságot terhelő adósságok kérdése a kormány mai összetételével és a kormány teljes presztizsiánya miatt ezidőszert megoldhatatlan. Még ennél is súlyosabb — folytatja a Cuvantul — hogy a kormány teljesen lejárt magát a külföld előtt, amely leginkább a Párisban elhangzott véleményekben nyilvánul meg és amelyek különösen Madgearut kompromittálták. *A költségvetési hiányok kérdését a kormány nem tudja megoldani, mert rendkívül súlyosítja a helyzetet a gazdasági krízis.* Végül — mondja a Cuvantul — a kormány nem képes fenntartani az ország belső rendjét.

Hogy mindezeknek tudatában a kormány miért nem mond le, azt Maniu Gyulának rendkívül nehéz helyzetével indokolja a lap: Maniu a legutóbbi hónapokban már háromszor nyújtotta be lemondását. Ezt azonban a király nem fogadta el. Maniunak platformot kell keresnie arra, hogy távozásával ne mérjen végső csapást a nemzeti-parasztpártra és biztosítsa ma-

gának az ellenzékhez vezető utat. *Titulescu* ittlétekor Maniu a volt külügyminiszterrel tárgyalta — eredménytelenül. Másodszor a *Mihalacheval* való tárgyalás mondott csődöt, mert a tárgyalások kibékítették ugyan a nemzeti párt és parasztpárt vezéreit és visszaállították a status quo ante-t, de csak időlegesen tudta elhallgattatni a két párt közötti ellentéteket, amelyek természetesen elősegítik a kormány akcióképtelenségét. Maniu hajlandó volna abban az esetben is azonnal lemondani, ha a király új választások elrendelését akarná. Ez azonban nem következik be és lemondani, amikor a parlament abszolút többsége van a háta mögött, Maniu számára a legteljesebb bukást jelentené.

A kormány le fog mondani — fejezi be közleményét a Cuvantul — mert tehetetlennek bizonyult a problémákkal szemben. Hogy meg fogja-e találni Maniu az alkalmas módot távozására, vagy sem, az nem változtat a kormány kritikus helyzetén és legfeljebb csak ideig-óráig halasztja a kormányválság bekövetkezését.

Bucurestiből jelentik: A király ma kihallgatójának egyik vezéremberét. Ezt a kihallgatást kapcsolatba hozzák Duca minapi audienciájával, amely után a liberális lapok beszűntették a támadásaikat Bratianu György ellen. Azt hiszik, hogy a királyi audienciák a két gáton fogadta Valjeant, Bratianu György, frakció kibékülését célozzák.

„Szent jog a kisebbségek nyelvének, vallásának és kulturájának tiszteletbentartása”

Motta svájci delegátus előadói jelentése — A többségieknek igazságosnak, a kisebbségieknek lojálisnak kell lenniük — Olasz lap feltűnést keltező cikke — „Ha nem orvosolják a sérelmeket az utódállamok, rendezjenek el népszavazást” — írja a lap

Mironescu külügyminiszter beszéde a jogi bizottságban

Genéből jelentik: Motta, svájci fődelegátus a kisebbségi kérdés előadója ma terjedelmes jelentést nyújtott be a hatodik, vagyis a politikai főbizottságnak, amely összefoglaló képét nyújtja a bizottságban lefolyt, kisebbségi kérdés körüli vitának. Motta bevezetőül kijelentette, hogy a vita mindig emelkedett és baráti szellemű volt. Rámutatott arra, hogy határozott ellentétek mutatkoztak az egyes felszólalásokban, úgy az elvi, mint az eljárási kérdésekre vonatkozólag. Ezek az ellentétek különösen annak megvitatásánál jelentkeztek, hogy vajjon a közgyűlésnek, illetve a hatodik főbizottságnak van-e illetékessége annak a garanciának letárgyalására, amelyet a Népszövetség a kisebbségekkel szemben a kisebbségi szerződésben magára vállalt. Motta kifejtette, hogy a delegációk elismerték azt, miszerint a Népszövetségnek jogában áll megvitatni a kérdést.

A továbbiakban kiemelte azt a pontot, ahol a delegátusok egyet értettek nézeteikben. Így valamennyien hangoztatták a kisebbségi kérdés megoldásának nagy fontosságát és valamennyien szent jognak tekintették a nemzetiségek nyelvének, vallásának és kulturájának tiszteletbentartását.

Egyet értettek abban is, hogy a tanácsnak kötelessége megtenni mindent, amelyet az érvényben levő kisebbségi eljárás értelmében megtehet. Az előadó megállapította azt is,

hogy a szónokok a kisebbségi kérdés vezető gondolatának tekintették a többség és a nemzetiségek közötti együttműködést, amelyet csak a kölcsönös bizalom biztosíthat. Ehhez azonban szükséges, — szólott az előadói jelentés — hogy a többségiek a kisebbségi ügyeket igazságosan kezeljék, a kisebbségek pedig lojálisan viselkedjenek a többséggel szemben. A kormányoknak arra kell törekedniük hogy megkönnyítsék a kisebbségek helyzetét, mert — a delegátusok egyöntetű nézete szerint — a kisebbségek magatartása sok tekintetben a kormány viselkedésétől függ.

Az előadó befejezésül azt hangoztatta, hogy a kisebbségi szerződések célja nem lehet más, minthogy elhárítsák azokat az akadályokat, amelyeket a történelem folyamata és a világháború felhalmozott. Az akadályok elhárítása azonban a kölcsönös együttműködésben rejlik és ennek biztosítása teremtheti csak meg a világ tartós békéjét.

Motta jelentéséhez többen szóltak hozzá, így Apponyi Albert gróf is, aki — mivel több hozzászóló delegátus fenntartotta álláspontját — hasonló fenntartással élt.

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* hosszabb cikket közöl a Népszövetség kisebbségi vitájáról. A cikkirő szerint a németek javaslata kihozta sodrúkból a kisantant képviselőit, amelyeknek kormányai bűnösöknek érzik magukat a kisebbségek szerzett jogainak me-

sértésében. A kisantant régen fájjalja már a nagy hatalmak velük szemben tanúsított magatartását. *Marinkovics* jugoszláv külügyminiszter egyik genfi beszédében ki is jelentette, hogy Jugoszlávia szabadulni akar jogi kötelezettségei alól. *Benes* fel sem szólalt Genfben, mert éppen Csehszlovákia bánik legrosszabbul kisebbségeivel. A sérelmek oka legnagyobb részét az, hogy az utódállamok 1919-ben olyan területeket kaptak, amelyek nem illették meg és amelyekért készek voltak garanciát vállalni az ott élő kisebbségek védelmére. Nos tehát — fejezi be a cikkirő — vagy teljesítik a védelemről szóló kötelezettségeiket, vagy pedig legyen népszavazás az illetéktelenül elvett területeken és akkor majd kiderül, hogy kinek volt igaz a Genfben.

Genfben jelentik: A Népszövetség leszerelési főbizottsága egyhangú határozattal hozzájárult a leszerelés pénzügyi támogatásáról szóló egyezmény tervének végleges szövegéhez. Magyarország nem vett részt a szavazásban, Olaszország fenntartással szavazott.

Nagyarányu agrárpanama

Eladták és bérbeadták az állami rezervaföldeket — Teianu vezér-felügyelő érkezik a vizsgálat lefolytatására — Aradvármege prefektusa felülvizsgálja az agrársérelmeket

Aradmegyében

Bucurestiből jelentik: Aradról a földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint, a vármegyében országos jelentőségű agrárpanamára jöttek rá. Arról van szó, hogy az agrárpanamák és a földreform végrehajtásával megbízott egyéb hatóságok, az állami rezervák címén fenntartott területeket a legkülönösebb módon a maguk hasznárára értékesítették.

vagy teljesen eladták, vagy megfelelő bérért idegen kézre juttatták és aztán a bért egészben, vagy részben maguknak tartották meg.

A földművelésügyi minisztériumban megdöbbenést kellett a híradás és azonnal elrendelték a vizsgálat lefolytatását. A vizsgálat lefolytatásával Teianu vezérinspektort bízták meg, aki néhány héten belül részletes jelentést tesz a földművelésügyi minisztériumnak a vizsgálat eredményéről, amely után bünyügyi uton is felelősségre vonják majd a bűnösöket.

A vármegyei közigazgatás részéről

Genfben jelentik: A magyar delegátusok Apponyi Albert elnöklete alatt ülést tartottak. Minden egyes delegátus beszámolt a Népszövetségi közgyűlésen ráosztott feladatok lefolytatásáról. A delegátusok további egységes magatartásban állapodtak meg.

A Népszövetség tanácsának ma délutáni ülésén tudomásul vették a pénzügyi bizottság jelentését és elhatározták, hogy az aranyvásárló erejéről szóló határozatot megküldik a Népszövetséghez tartozó kormányoknak.

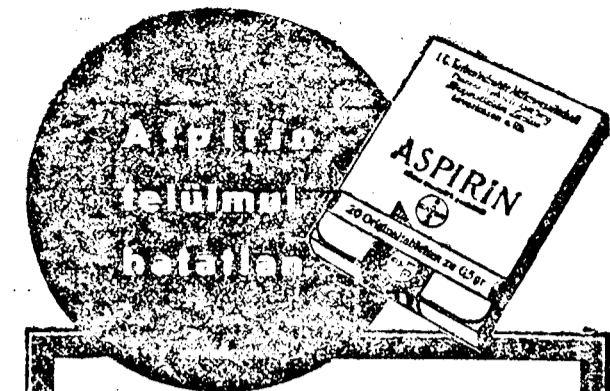
Genfben jelentik: A Népszövetség jogi főbizottsága a mai napon is a parlamenti szerződések és a Népszövetségi okmány összehasonlításának kérdésével foglalkozott. Felszólaltak Magyarország, Norvégia, Románia, Hollandia és Svédország delegátusai. *Mironescu* külügyminiszter felszólalásában azt fejtegette, vajjon nem-e volna helyesebb a problémát egy újabb bizottság elé utalni, miután a problémát eddig túlságosan jogi és nem a politikai oldaláról ismertették.

ugyancsak vizsgálatot indítanak a megyei agrársérelmek ügyében. Az utóbbi időben ugyanis sorozatos agrárpanaszok érkeznek *Marsieu Justin dr.* megyei prefektushoz. A prefektus ezeknek hatása alatt elhatározta, hogy

Mussolini elégedetlen Grandi külügyminiszterrel

Konfliktus Grandi pacifista felfogása miatt — Mussolini átveszi a külügyek vezetését

Párisból jelentik: Azt az olasz forrásból terjesztett hírt, hogy a francia—olasz tengerészeti tárgyalások eredmény nélkül befejeződtek, Párisból nem erősítették meg, de nem is cáfolják. Mindössze azt állapították meg, hogy Grandi és Briand genfi megbeszélésein kívül, a szakértők is értekezletet tartottak, azonban a politikai kérdésekben a párisi, illetve a római kormányoknak kell döntenie. Ez annyit jelent, hogy a szakértők tárgyalásai

Csak ezen eredeti csomagolás a „Bayer kereszttel” és a zöld-fehér-piros szalaggal garantálja az

Aspirin-
tabletták
valódiságát.

a holnapi naptól kezdődőleg Perian agrárpanaszokkal és egy mérnökkel meglátogatja az egyes megyei járásokat, mert személyesen akar meggyőződést szerezni az agrárpanaszok valódiságáról.

megint zsákuccába jutottak, nem adják fel azonban a reményt, hogy más utakon sikerül létrehozni a megállapodást.

A Paris Midi genfi tudósítója úgy értesült, hogy Olaszországban súlyos belpolitikai válság tört ki. A hírek szerint Grandinak Genfben való visszatérése után komoly nézeteltérése volt Mussolinival. Mussolini szemére vetette volna Grandinak, hogy túlságosan pacifista és ezért elhatározta volna, hogy maga veszi át a külügyek vezetését

A morfium

Irtó: DARVAS LAJOS.

A szanatórium pálmás zongora-szalónijában hangok éltek. Az egyik lány, puha, meleg zengésű, melyet halvány rózsaszínű színek festettek át, megismertem a morfiumot. A másik keményrefagyott rögökön átgörgő szekér az alkoholt emlékezte. A harmadik, mely cikázva vibrált át a víz felett hirtelen és gyors szökelekkel: lomha és gomolygó betűkkel bomlott élelem: nikotin.

A mélyöblü fotóly kényelmét élvezte a testem, de én Jette mellett ültem a kandallónál, négy uccával odébb az első emeleten s a tegnapi voltam benne, a szöke haj illatában mikor koppanva estek a földre a csonthajtók.

Később az író is bejött és közénk hozta a fáradt mosolyát.

— Mióta van itt mester és miért? — kérdeztem halkán.

— Már négy hete. Buskomorság. Egy délután meghalt a kacagás és másnap itt voltam.

— Asszony?

Nem felelt és én nem kérdeztem tovább.

— Dolgozik most valamit?

— Igen. Egy vigjátékot írok.

Brenner Félix dr. a pálma egyik lehajló, cakkos levelét simogatta, s mikor elvonuló mosolyomat látta, melyben talán nem tudva és akaratlan Jette emléke is végigfutott, könnyedén elengedte a pálmát és a kezemet fogta meg.

— Talán megfigyelte fiatal barátom — mondta — hogy maga az egyéni tett is mennyire változik, ugyszólván percről-percre. Vagyis, aki tegnap én voltam, ma már egy

egészen más személy. Más a kezem, az arcom, a szemem. Igen, a szemem is. És ez a változás annyira gyors, hogy sohasem mondhatom ki teljes határozottsággal: ez én vagyok, mert a kimondás időmulása már egy egészen idegent állíthat a helyembe. Vegyünk egy egyszerű példát. Tegnap azt láttam, hogy a falfestés apró körökkel van díszítve.

— Mint ahogy úgy is van.

— Látja fiatal barátom, pedig ezek szögek.

Felálltam és a falhoz mentem. Most egészen tisztán és határozottan kivethetem a szögeket.

— Ez a cselekvések fizikai lényege. És talán ebből magyarázhatom meg, hogy midőn hirtelen szembeesett az igazság — durván és ökölrel ütött a hitembe, midőn az előbbi hűség köre helyett, egészen tisztán megláttam a hitvány szögeket: megcsal a feleségem, ez alatt a pillanatos elgondolás alatt helyettem már más valaki élt és cselekedett. Megfigyeltem ezt az idegent. Nyugodtan, orvosi szemekkel ültem az asztal mellett és néztem a másikat. Először megtántorodott. Megfogódzott az asztalban, lehunyta a szemét és két könnyoseppet láttam előszivárogni. A gerinc lassan kiegyenesedett újra, a szemek felnyitak. Lázasan égtek, mely, sötét karimával keretezve. Az arc sápadt volt és csendesen kiment. A rendelőben megállt, határozott mozdulattal kivette a morfiumos üveget, megtöltötte a pravaszt, letette a kabátját, feltúrta az ingujját és beszúrta a tűt. A következő pillanatban elvesztettem a szemem elől, valami kicsi fájdalmat éreztem, a bugyanó csepp vért alkoholos vattával letöröltem és végigvágtam

magam a chaiselongueon.

— Megcsalt a feleségem! ömlött a gondolat és jóleső, bágyadt felhők takarták el a szemem. Csengő kacagást hallottam, puha, fehér kéz végigsimítja a homlokomat és gerincemet. Egy nedves ajk tapad az ajkamra, s a szomszéd szobából a zongora halkán siratja Rigoletto fájdalmát. Minden súlyt elvesztve, felemelkedem, a térbe repülök, a végtelenen át. Némi kacagások kineznek, kitörni akarva. És hosszan, hangosan kacagok, mint akit csiklandoznak.

Felálltam és bambán néztem szét magam körül. A szájam keserű volt. Igen, a feleségem!... Meg fogom ölni. Egészen nyugodtan és tisztán jött a gondolat. Meg fogom ölni. Nem azért, hogy megcsalt, hanem, mert a hitemet csalta meg. A zsebembe tettem a fegyvert. Előbb megnéztem, hogy benne vannak-e a golyók. Elmegyek hozzájuk, benyitok az ajtón. Ha kell, betöröm az ajtót. Csak két lövés. Az asszony elbukik a földön. A fehér mellén biborforrás fakad és oldalt hóvá olvad. A férfi?... A szemébe belekövesedik a gyáva ijedtség. Az arca eltorzul és komikus ingadozással zuhan előre. Horkantam, mint a farkast érző paripa: izgatott a friss vér szaga...

Még egyszer elővettem a pravaszt.

Már alkonyodott és lámpák égtek az utcán. Azt hiszem sok ember járt, de én nem láttam senkit. Megnéztem az órám: félhét. Tíz perc alatt ott vagyok. És felujjongott bennem a gondolat: valahol van két ember, aki él és nem tudja, hogy tíz perc múlva vége. De van valaki, aki tudja: én! Így ujjonghat a tudós a fölfedezés pillanatában, midőn még csak ő tudja a titkot, senki más.

A szovjetnek sürgősen szüksége van pénzre

Mi az orosz gabonadumping oka? — A Daily Mail érdekes cikke

Négyszáz gőzös indulásra készen áll a Fekete-tengeren

Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint, az orosz gabonadumping fő oka az, hogy a szovjetnek sürgős szüksége van pénzre, esedékesé vált külföldi kölcsöneinek kifizetése miatt. De szüksége van Oroszországnak hajókra is, hogy az exportját elősegítse. Ezért Londonból keletre induló hajóknak magas jutalékokat ígérnek, amelyek egyes tonnánként meghaladják a harminc lejt. (Valorizált értékben.)

A Daily Mail cikke ennyit tartalmaz. Ez azonban bizonyára az oroszok által sugalmazott feltevés, miután a valódi célja a dumpingnek Európa bolsevizálása és az elégedetlenség szitása.

Odesszából jelentik: A Fekete tengeren indulásra készen áll kétszáz orosz gőzös gabonával és kétszáz gőzös fával megrakva. Az árut az európai országok piaci felirányítják.

Botrányos tüntetések Prágában

A moziba igyekvő közönséget elhurcolták a Vencel-térre, hogy ne vehessen részt az előadáson — Prága löpőgármestere a német filmek kitiltását kérte — Este a rádiók ellen folyt a tüntetés A csehszlovák fascista párt rendezte a tüntetéseket

Prágából jelentik: A német hangosfilm elleni tüntetések ma délután komoly formát öltöttek. Az Avion mozgószínház előtt, amikor „A halhatatlan ümp” című film előadása megkezdődött, mintegy 100 gummitobos fiatalember jelent meg és követelték, hogy az igazgatóság szüntesse be az előadást. Közben a szemben levő Passage-mozgó előtt, ahol a „Zwei Herzen in Dreivierteltakt” című film előadása kezdődött, 2500 főnyi tömeg tüntetni kezdett. A tüntetés botrányra fajult. A szónokok követelték, hogy a hatóság azonnal szüntesse be a film előadását és általában tiltsák ki a német beszélő filmeket. A mozgószínházba igyekező asszonyokat a feldühödött tömeg a Vencel-térre hurcolta és ezzel megakadályozták, hogy a közönség a mozit látogassa. A tüntetők ezután leszakították a film plakátjait és azt a Vencel-téren elégették.

A tömeg végül felvonult a mozgószínházak elé s mindenütt követelték a német beszélőfilmek kitiltását. Este tíz órakor a zsidó Aschermann-kávéházat ostromolták meg. Baxa főpolgármester ma délelőtt a belügyminiszteriumban járt és kérte a német beszélőfilmek kitiltását, a belügyminiszter azonban nem akar egyelőre foglalkozni a kérdéssel.

A fascista lapok erősen támadják a kormányt a német beszélőfilmek szabad behozatala miatt. Amint utóbb kiderült, az egész tün-

tetés a fascista-párt rendezte és az egyik tüntető tömegben a fascista lap szerkesztője volt a vezérszónok. A fascista lapok német arcatlanságnak bélyegzik a beszélő filmek behozatalát és hangsúlyozzák, hogy addig nem lesz rend az országban, amíg ezeket a filmeket ki nem tiltják.

Lemond az osztrák kormány

Vaugoin alkancellár és Toder Mayer miniszter lemondtak — Holnap minisztertanács lesz, amelyen valószínűleg a kormány lemondását határozzák el

Bécsből jelentik: A keresztény szocialista párt minisztere Toder Mayer beadta lemondását és ehhez a lemondáshoz Vaugoin alkancellár is csatlakozott. Politikai körökben bizonyosra veszik, hogy holnap az egész kormány lemond. A kormány egyébként holnap minisztertanácsot tart, amelyen megbeszéli a belpolitikai helyzetet.

A francia szociálisták leleplezik az

Hogyan kirozták halálra egy idegenlégió borzalmait közlegényét az idegenlégióban

Nyílt levél a Populaire hasábjain

Párisból jelentik: A szociálisták hivatalos lapjának, a Populaire-nek mai számában Paul Faure, az ismert szocialista képviselő, nyílt levelet intéz Maginot hadügyminiszterhez. Faure több más szocialista képviselővel együtt, már régóta akciót folytat az ellen az embertelen bánásmód ellen, amely-

Vallott a nyiregyházi gyilkos

Franciakulccsal ökte meg Stark cégvezetőt

Nagykanizsáról jelentik: A határrendőrség tegnap letartóztatta Stark Andor cégvezető gyilkosát. Klein Sándort, aki elmondotta, hogy szeptember 1-én délután egyedül maradt Starkkal az irodában, ekkor kérdőre vonta, hogy miért pletykál róla és miért akarja kiturni állásából. A vita dulakodássá fajult. Előbb pofozták egymást, majd Kleinnek sikerült ellenfelét harcképtelenné tenni. Stark halántékát a padozaton lévő vasulyba ütötte. Ekkor eszeveszett düh tört ki Kleinen, aki egy franciakulccsal addig ütötte ellenfelét, amíg csak abban lélek volt. Ezután az irodát bezárta és éjszaka vonszolta ki Stark holttestét az udvarra, ahol eltemette.

„Az orvos hivatala hasonlít a papéhoz”

A pápa érdekes beszéde az orvoskongresszus résztvevőikhez

Vatikánvárosból jelentik: A pápa tegnap kihallgatásor fogadta az orvostudományi kongresszus résztvevőit. A Szentatya rövid beszédet intézett a megjelent orvosokhoz és abban az orvostudományt a papi tudománnyal hasonlította össze. Kijelentette, hogy kezdő pap korában sokszor volt alkalmá meggyőződni arról, hogy a pap és az orvos egyformán megnyugtatólag hatnak a betegekre.

Meggyorsítottam a lépteim. A lépcsőn már szinte rohantam. Nem bosszút akartam. De vért... vért... vért!... Az ajtó előtt megálltam. Még egy perc... és hosszan megnyomtam a csengőt.

Várok... Senki.
Még egyszer hosszabban, energikusan... Senki.

A kilincsre teszem a kezem. Látom, hogy reszket. Az ajtó enged, nyitva van. Belépek. A kezembe veszem a fegyvert. Hideg. Átmegek a szobán, a következő — senki. Ez a hálószoba. Az ágy vetetlen. Párna, minden összegyűrve. Még látszik a fej bemélyedése. Lehajolok és egy szőke hajsza akad a kezembe. A feleségem szőke... A kezem rágörcsösödik a fegyverre. Érzem, hogy megfulladok. Az ablakhoz rohanok és felrántom. Megcsap a hűvös esti levegő. Kocsik robognak lenn, emberek mennek. Lassan visszafordulok. A halántékom lüktet. Meredt szemekkel bámulok előre.

Az asszony ott fekszik az ágyon. Ébren van és a szeme rámnéz. Felül. A csipkés ingváll kissé oldalt csuszott.

— Félix! — mondja halkán.
Előre akarok lépni, de a lábam nem engedelmeskedik.

— Miért jöttél ide, Félix?
Előre nyújtom a kezem. A fegyver fekete csövén egy halványpiros sugár reszket. Dörrenés.

— Félix! — sikolt a hangja és én állok dermedten, előre meredt kézzel. Az ágyon fekszik, szőke haja kibomolva és az ingváll csipkéi megpirosodnak. Megvonaglik. A kezét melléhez szorítja és piros foltokat hagy a

takarón.

— Félix... miért?... suttogja még. Csend. Borzasztó csend. Akkor látom, hogy valaki mozdul mellette. Egy fekete fej. Egy fekete férfifej. Felrándul a karom és a csendbe belebőmből a fegyver. Egyszer... kétszer... négyszer... És üvöltő, őrvjögő, sikoltó hangok törnek elő. Kívülről rohanó léptek sietnek. Még van egy golyó. A homlokomhoz szorítom és nem érzek semmit. Emberek állnak körülöttem. Egy fiatal ember fogja a karom és már nem érzem a tü szurását.

— Ott... ott... mutatok az ágyra s el-takarom az arcom. Egy nő odaszalad az ágyhoz és feldobálja a párnákat. Üres. A szőnyegre nézek. Ott fekszem és látom magamat a földön, felakadt szemekkel és a homlokomon gy kormosszegélyű lyuk. Viaszsárga az arcom és kifényesedett. Olyan nyomorultan nézek ki! Sajnálom magamat és érzem, lassan két könnyesepp gördül végig az arcomon... Aki felvette a fegyvert, kihuzta és a golyók egymásután koppannak a lábam elé. Mínd a hat benne volt sértetlenül... Hét éven keresztül a pravasz volt az egyetlen barátom. És én mindig többször és többször fordultam hozzá...

Ültünk a szalon zongoraszalonjában, Brenner Félix dr. a morfinista, Nagy Iván, az alkoholista földbirtokos és Hentz Henrik bankigazgató, a nikotinista, Dervay, a buskomor vigjátékíró és én, aki Jette miatt tegnap majdnem bolondságot követtem el. Ültünk és hallgattuk az elszongó szavakat. A kis doktor, aki az ajtóban állt, azt állítja ugyan, hogy már egy órája senki sem szólt egy szót sem, sőt egyáltalán nem is beszélgettünk, de ezt csak ő állítja.

ben az idegenlégió tagjait állítólag a fegyelem fenntartása érdekében részesítik. Nyílt levelében is egy hajmeresztő kizsázt tesz szóvá, mely Marokkóban történt, a naouri katonai táborban.

Az idegenlégió egyik közlegényét valamelyik főlebbvalója azzal vádolta meg, hogy puskáját eladta egy bonnszüllött fegyverkereskedőnek. A légionárius tagadta a vádbeli csalekményt és bárhogy rábeszéltek is, sehogy sem akart vallani. Erre elhatározták, hogy a legerősebb kizsáztok árán fogják vallomásra rábírní. Kezén-lában megbilincseltek, száját fölpeckelték, aztán kitették a legforróbb napra és teljes egy hétig otthagyták, anélkül, hogy egy falat ételt adtak volna neki. Nap-nap után megkérdezték, akar-e vallani és amikor megmaradt tagadása mellett, a harmadik napon elhatározták a kizsázt fokozását. A katona arcát bekenték mézzel, hogy odavonják a legyeket és a méheket. Amikor a hetedik napon feloldották a köteleket, a légionárius rettenetes állapotban volt. Férgek és hangyák lepték el testét, kezét-lábát elborították a gennyező sebek, beszélni sem tudott és nyilvánvaló volt, hogy elvesztette esztét. Haldokolva vitték a kórházba, ahol nemsokára kiszervegett.

Paul Feure már eleve elhárítja a katonai hatóságoknak azt az esetleges mentegetőzését, hogy alárendelt közegek tulkapásáról volt szó. Azt állítja ugyanis, hogy a katona megkizsáztása magasrangú tiszték tudtával, ugyyszólván jelenlétiükben történt. Eppen azért a bűnösök rangjára való tekintet nélkül, az embertelenség legszigorubb megtorlását követeli. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy a hadügyminiszter mit fog válaszolni a nyílt levélre.

Féláru utazás Budapestre

és vissza szept. 27-től — okt. 6-ig.

Hivatalos

Igazolványok: D A C I A menetjegyiroda SANDOR FERENC könyvüzletében.

A kövezési munkálatok kiadásai felemésztik

Elvetette a permanens bizottság a Holtmaros befedésének tervét — A város nem fizeti a rendőrséget — A gépjárműk nyereségét befektetések céljaira osztották el

Aradváros legszebb terveit

Fontos változtatások a város költségvetési tervezetén

ARAD, szeptember 24. Ma délelőtt ismét ülést tartott a város permanens-bizottsága, hogy a város 1931. évi költségvetésén tegnap este elhatározott változtatásokat véglegesen megállapítsa. Több tételt töröltek abból a célból, hogy megnövelhessék a kövezések és külvárosi uccák rendezésére felvett összeget és — sajnos — több olyan tételt is töröltek, melynek megmaradása feltétlenül városi érdek lett volna. Bizonyos, hogy számos bel- és külvárosi ucca erősen rászorul a kövezésre, de talán sikerült volna módot találni a permanens-bizottságnak arra, hogy mégis lehetővé tegye azokat a beszerzéseket is, amelyeknek eszüközésére éppen olyan szüksége van a városnak, mint — mondjuk — a mikelakai kövezésre. Többek között kár volt törölni a tervezetből azt az 500.000 lejes alapot, amelyet egy új mentőautó vásárlására vettek fel és hasonlóan kár volt a vásár-tér kiépítésére felvett 800.000 lejt 300.000-re leeredukálni.

Ehelyett inkább az új vállalatok létesítésére felvett összegeket kellett volna törölni.

A költségvetés végösszege a régi maradt és az pontosan 178 millió 441.608 lejt tesz ki. A permanens-bizottság honoráriumára felvett 300.000 lejt 500.000 lejre emelték fel. Ez nem jelenti azt, hogy a permanens-bizottsági tagok fizetését felemelték. Az alap megnövelése csupán azt a célt szolgálja, hogy teljes fedezetet nyújtson a honoráriumokra, ami a 300.000 lejjel nem történt meg. Az aszfaltozásokra felvett 4 millió 600.000 lejt a bizottság 2 millió lejre az uccaszabályozási költségek fedezésére felvett 800.000 lejt pedig 300.000 lejre szállította le. A Holtmaros-csatorna befedésére — mint megírtuk — a polgármesteri tervezet egy millió lejt irányzott elő. Ezt a tételt a permanens-bizottság teljesen törölte. Ezzel szemben kövezési munkálatokra 6 millió 850.000 lejt vettek fel. Töröltek az új locsoló-autó beszerzésére felvett 1 millió 200.000 lejt és egy luxus-autó vásárlására felvett 550.000 lejt. A mentő-autó beszerzésére felvett félmillió lejt szintén töröltek, míg a telekkönyvi térképek készítéséhez szükséges 500.000 lejt 100.000 lejre szállították le. A felső temető körülkerítésére a tervezet 700.000 lejt irányzott elő, amit a permanens-bizottság 300.000 lejre szállított le. A vásártér kiépítése céljaira szereplő 800.000 lejt ugyancsak 300.000-re szállították le. A művelési létesítésére, valamint a meglévők feljavítására 1 millió 100.000 lejt helyett csak 350.000 lejt vettek fel. Ezután Lutai Cornel dr. polgármester indítványára feltűnést keltő határozatot hozott a permanens-bizottság, amely

teljes egészében törölte azt a 2 millió 400.000 lejt, amelyet a rendőrségi fizetések céljaira vettek fel.

A rendőrség miatt ugyanis már a múlt év óta folyik a vita a belügyminisztérium és a város között. Az állam ezt a terhet egyszerűen a városra hárította át, anélkül, hogy gondoskodott volna arról, miből fizesse a város ezt a tételt. A város vezetősége most arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség az államé, fizesse tehát az állam. A 2 millió 400.000 lejt a hitelnyitási alaphoz csatolták.

Az ülés során szóba kerültek természetesen az új városi vállalatok is. Az általános lezárlások során Lutai dr. polgármester maga felajánlotta, hogy a vállalatok alapításának költségeit töröljék és a permanens-bizottság elvben hozzá is járult ehhez. A revízió során azután mégis felvették az összegeket és így a tanács elé terjesztendő tervezetben szerepelnek az új vállalatok.

Keresztülment a mai ülésen a városi gépjárművek költségvetése is. Megállapítható, hogy az üzemek jövő évi nyereségét majdnem teljes egészében felemésztik a befektetések. Főként a városi mozik körülbelül hét millió lejes

nyereségéből kell fedezni a befektetések amortizációját, valamint új beszkölgépek vételét 2 és félmillió lejt értékben. Az üzemek a jövő évben vízdíjából 10 millió lejt, a Stone-csatorna díjából 1 millió 570.000 lejt, a gázdíjakból 4 millió 381.440 lejt, az eladott kokszból 2

STAN VIDRIGHIN megsemmisíti

A CFR. igazgató a távolléte alatt történt előléptetéseket hatályon kívül helyezte

miniszterének rendeleteit

Bucurestiből jelentik: Stan Vidrighin, a CFR. vezérigazgatója visszatérése alkalmával megsemmisítette az összes távollétében kiadott rendeleteket és az ez idő alatt eszközölt

előléptetéseket, annak ellenére. — vagy talán éppen azért — mert azok jórészt Manoiiescu közlekedésügyi miniszter közbelépésére fogantatosították.

A Banca Nationala akciót indít

Tanácskozások a pénzügyminisztériumban

Racionalizálják a hitelvédelmet

a gazdasági helyzet megjavítására

Bucurestiből jelentik: Popovici pénzügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott Athanasiuval, a Banca Nationala igazgatójával, aki arról informálta, hogy a nemzeti bank a közeljövőben széleskörű intézkedéseket akar

tenni az ország pénzügyi és gazdasági helyzetének megjavítására és a hitelvédelem racionalizálására. Politikai és gazdasági körök nagy érdeklődéssel tekintenek a Banca Nationala által fogantatosított intézkedések elé.

Megtalálták az inkák kincseit

Egy kutató expedíció Mexikó mélyén megtalálta a mesés értékű kincseket

Guayaquilből jelentik: A mesés értékű inkák kincsét, mely évszázadok óta foglalkoztatja a kalandorok fantáziáját, úgy látszik sikerült megtalálni. Az ideérkezett jelentések szerint Julius Stores vezetésével álló kutató expedíció, mélyen Mexikó belsőjében, az Andesek környékén, egy Misac nevű kis indián falu közelében megtalálta az utolsó inka császárnak, Atahualpa-nak kincseit. A kincset hétszáz fönny indián törzsi őrsz fegyveresen éjjel-nappal. A kutató expedíció vezetője a kormánytól csapatok kiküldetését kérte az indiánok ellen. Valószínű, hogy az indiánok az utazókkal szemben ellenséges magatartást tanúsítanak.

A kincs felfedezését már a múlt év novemberében kilatásba helyezte ugyanez az expedíció, amikor az Andesekben kétségtelenül Atahualpa korának maradványaira bukkant. A leletek alapján az expedíció tovább kutatott és úgy látszik, hogy sikerült neki a világhírű inkák kincsét megtalálni.

Lebontják a Mittelman-gyár épületét

A permanens-bizottság döntése — Nem lesz poliklinika a gyár helyén

A város permanens-bizottsága ma döntött véglegesen a vasút mellett lévő volt Mittelman-gyár épületének sorsa felett. Mint ismeretes, a város eredetileg poliklinikát akart elhelyezni az épületben, amelyet jelenleg az O h m-cég bérben. Bizottságot küldött ki az ügyben Velcsov Géza dr. alpolgármester elnöklétével, azonban a bizottság megállapította, hogy az épület nem használható, mert roskadozó és egészségtelen. Ezért a lebontást javasolta. Az ügyet ma foglalkozott a permanens-bizottság, amely elfogadta a bizottsági jelentést és elrendelte, hogy az épület haladéktalanul bontsák le. A lebontásra azért is szükség van, mert a volt gyár utjában áll a tervezett nagy sugárutnak. A városi mérnöki hivatal már a közeli napokban megkezdi a lebontást.

Makzók és imakönyvek Kerpelnél.

millió 727.000 lejt vesznek be. Ezzel szemben az 1931. évi költségvetésben kell fedezni a múlt évben vásárolt hat Ford-autobuszt 3 millió 220.000 lejt értékben. Új várótermek építésére 250.000 lejt, garázsépítésre 1 millió lejt vettek fel. A városi moziknál a legnagyobb összeggel a kiadások között a filmek köcsöndija szerepel 5 millió 300.000 lejes összegben.

A város jövő évi költségvetését holnap helyezik közszemlére a pénzügyi hivatalban és október 10-én a városi tanács tárgyalja le — az előjelek szerint hatalmas viták közepette.

Beszünteti üzemét egy erdélyi szénbánya

300 munkás és hivatalnok veszíti el kenyerét, mert a CFR nem vásárol szenet a bányától. A munkügyi minisztérium intervenciója

Brassóból jelentik: Az itteni munkaügyi felügyelőségen a „Capeni“-i szénbányák vezetősége olyértelmű bejelentést tett, hogy szeptember huszadikával 84 munkását és hivatalnokát elbocsájtotta, továbbá pedig, hogy október elsejére felmondott összes munkásainak és működését beszünteti. Az elbocsájtások okául a vállalat azt hozza fel, hogy október elsején jár le a CFR-rel kötött szerződése és mivel széntermelését máshol elhelyezni nem tudja, kénytelen működését beszüntetni. Popeia munkaügyi inspektor feliratot intézett a munkaügyi miniszterhez, kérve, igyekezzen közbenjárni az említett szerződés meghosszabbítása végett, hogy a cég ne legyen kénytelen most, közvetlenül a tél beállta előtt 300 munkást elbocsáítani, ezzel is növelve a már amúgy is hatalmas munkanélküliséget.

Színház — Irodalom — Művészet

* Október ötödike! Vasárnap este. Ekkor lesz a szezon első komoly értékű koncertje, amelyet R. Hegedüs Béby, a gyönyörű hangú uriaszony tart a Minorita Kulturházban, mielőtt több külföldi rádióstúdió meghívásának eleget tenne.

Október 1-én

új előfizetést nyitunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujítsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Hazaárulással vádolják Hitlert

Díjárás indult meg a fajvédő vezér és társa ellen — Az ok eddig ismeretlen

Berlinből jelentik: A birodalmi ügyészség **Hitler** Adolf és **Göbel** nemzeti szociálista vezetők ellen hazaárulás címen eljárást indított.

A feltűnést keltő híradás nem jelöli meg azt a cselekedetet, amivel a választásban győztes vezetők a hazaárulást elkövették.

Tisza István gróf milliókkal támogatta a román egyházat

Érdekes beszéd a dunántúli református egyházkerület mai közgyűlésén — Miron Cristea patriárka huszezer korona államsegélyt kapott

Pápáról jelentik: A dunántúli református egyházkerület mai közgyűlésén **Balogh Jenő** főgondnok nagy beszédet tartott, amelyben a trianoni béke igazságtalanságát és az utódállamokba szakadt kisebbségek helyzetét ecseteli. Beszéde folyamán érdekes közlésekkel lepte meg hallgatóságát a szónok. Kijelentette, hogy **Tisza István** gróf már 1912. óta hivatalosan tár-

gyalásokat folytatott az erdélyi románság vezetőivel, az irányban, hogy iskolai, közigazgatási és igazságszolgáltatási téren további engedményeket nyújtson a románságnak. A román lelkészek 3 millió aranykorona kongruát kaptak, a püspökök — köztük **Miron Cristea** patriárka — fejenként 20 ezer korona államsegélyben részesültek.

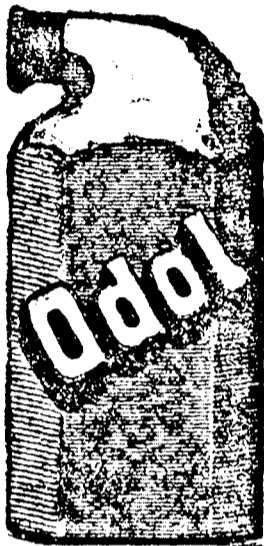
AZ-ODOL

a következő hatással bír:

1.
A száj és a fogak alapos tisztítása és tartós fertőtlenítése.

2.
Üdítő hatás, az idegrendszer felfrissítése, felélesztése.

3.
A száj rossz szagának eltávolítása és tiszta, jóillatu lehellet teremtése.

Vilmos excsászár unokája megkérte

A nagy énekesnő válik Popper bárótól — Vilmos excsászár kitagadással lenyegette meg unokáját, ha feleségül veszi Jeritza Máriát

BÉCS, szeptember 24. Jeritza, a nagy Jeritza mindent elért és megkapott a művészete utolsó év-tizedében, mit csak valaha álmodhatott. Világhírnevet. Vagyont. Rangot.

Jeritza, aki a világ majd minden előkelő operai színpadán szerepel, óriási összegeket keres. Levelezése, utazási programja, percre érkezése és indulása nagy titkári apparátust igényelt és ezt a félig titkári, félig impresszáriai tevékenységet — férje, báró **Popper Albert** töltötte be.

Popper báró tartotta állandóan előjegyzésben Jeritza fellépéseit és tiszteletdíjait, amelyeket a báró szokott minden esetben felvenni, lehetőleg előre, a férjmenedzser szokott állandó felügyeletet és befolyást gyakorolni Jeritza művészi életére, aminek Jeritza be is hódolt. Ellenben magánéletének folytatására Popper bárótól sem mint férjéről, sem mint menedzsertől sohasem fogadott el irányelveket.

Magánéletét Jeritza mindenkor férjétől függetlenül rendezte be, egyéni kedvteléseit és szeszélyeit férjére való tekintet nélkül engedte szabadsárra, amiből önként következik, hogy a báró szintén egyedülálló életprogramot alakított magának. Az ilyen együttműködés, de különböző életelvek Jeritza és Popper házasságát összhangnalkülivé tették, amelyben a döntő szó mindig és kizárólag Jeritzaé volt.

Jeritza, mint a newyorki Metropolitan tagja, Newyorkban a Waldorf-Astoriában lakott mindig 4—5 szobát, míg férje külön és csak a felső emeleten lakhatott 1—2 szobát.

Jeritza utazásain sem vehetett mindig részt a báró, aki ekként mindinkább nélkülözhetővé vált Jeritza számára, annál is inkább, mert a valóságos menedzser szerepét egy szerződötött impresszárió töltötte be Jeritza mellett.

Az utóbbi években azután a férjmenedzser és

az igazi menedzser között mindgyakoribb nézeteltérések keletkeztek, amelyekben Jeritza minden esetben a szerződötött menedzser mellett döntött, hiszen a hivatásos menedzser a művészi szerepléssel járó feladatokat tehetségesebben és hozzáértőbben is végezte, mint a báró. Mindezekon kívül Jeritza és a férje között anyagi természetű összeküldönözések sorozata folyik esztendő óta, amelyeknek előidézője az az anyagilag függő helyzet, amelyben a báró Jeritzával, mint feleségével szemben áll.

A báró ugyanis a költségek terén nem alkalmazkodott felesége előírásaihoz, többet költött, mint az számára engedélyezve volt. Ez és egyéb apró botrányok, amelyeknek a hőse a báró volt, akit egyik legutóbbi pereskedése is erősen megráncolt, voltak azok a döntő szempontok Jeritza szemében, amik rábirták arra az elhatározásra, hogy elváljék a bárótól.

Bár a fáma arról beszél, hogy a báró semmi körülmények között sem hajlandó feleségétől elválni, beavatott helyen tudni vélik, hogy II. Vilmos német excsászár már hónapokkal ezelőtt kategorikusan kijelentette, hogy nem járul hozzá ahhoz, hogy egy unokája, aki Jeritzának udvarol, feleségül vegye a művésznőt, sőt ez esetben a szóbanforgó unoka Vilmos excsászár könyörtelenségével számolhat, aminek konzekvenciája teljes rang- és vagyonfosztás lenne a morganatikus házasság miatt.

Ezek azonban ma már kevésbé figyelembevett és túlhaladott dolgok a volt uralkodócsaládok utódainál, tehát a volt német trónörökös fiánál is, aki Vilmos császár nagypapa tilalma dacára is őszinte és benső vonzalommal viseltetik Jeritza Mária iránt és hír szerint már megkérte a művésznő kezét. Jeritza és férje között igen éles viszálkodások folynak a válás miatt.

A helyzet ismeretében tehát nem lehetetlen, hogy egy-két esztendőn belül Jeritza karrierje or-

Megkezdődtek az aradi Mária-kongregáció jubileumi ünnepei

Az egyesület husz éves múltjának története

ARAD, szeptember 24. A mai nappal kezdődtek meg a Szent Erzsébet pártfogása alatt álló Aradi Női Mária-kongregációk 20 éves jubileumi ünnepei. A nagy múltú egyesület megalakulása még arra az időre vezethető vissza, amikor dr. Prohászka Ottokár munkálkodása következtében, egymásután kezdtek megalakulni a régi Magyarországon a különböző imaegyesületek, misszió-társulatok. Ebbe az országos keretbe illeszkedett aztán bele az aradi restaurációs munka is, melyből az oroszánrész szintén ebben az időben megalakult kongregációknak jutott. 1910. január 13-án, egy oltáregyesületi munkadélutánon vetette fel a megalakulás eszméjét a jelenlévő hölgyeknek dr. Monay Ferenc minorita atya, aki azóta a legnagyobb lelkesedéssel, odaadással kezelte az oltáregyesület ügyeit és fejlesztette azt. A megalakulás alkalmával a jelölt urinók száma harmincvolc, a leányoké pedig hatvan volt. A kongregációt Csernoch János akkori megyéspüspök 2062—910. számú leiratával engedélyezte. Ezzel megtörtént aztán a római főkongregációba való bekebelezés.

A Mária Kongregáció már az első időkben, mint hitbuzgalmi egyesület, szervezettésgével és elsőrangú felkészültségével, a vallásos öntudat és bensőséges vallásosság megde-rementéséhez kitűnő faktornak mutatkozott. Első elnökök, dr. Monay Ferenc, széleskörű tudásával, kitűnő szónoki tehetségével, mintaszere-rű ügybuzgósággal vezette le 17 éven keresztül a gyűléseket és oltotta be a tagok lelkébe a keresztény igazságokat. A gyűlések bezáró imája mindig a szent Szűzhöz intézett könyörgésekből áll. A Szűzanya iránti tiszteletnek még egy megnyilvánulása a minden évben megismétlődő bucsujárás Máriaradnára, a Szentszűz legközelebbi kegyhelyére. A lelkiélet elmélyülését és alaposabb tételét célozzák a dr. Lakatos Ottó által Aradon rendszerezett lelki gyakorlatok.

A Kongregáció eredményes kulturális működését bizonyítja a most már 3000 kötetre szaporított, **Nachtnébel Ödön** által alapított „Fehér Könyvtár”, a számos kulturális és jótékony célú előadás. Azonban a Kongregáció a szociális munkából is kivette a részét. A háboru kitörésének hajnalán a Kongregáció hatvan tagja állott munkába. Gyulányi Rezsőné vezetése alatt, hogy az átvonuló katonák ellátását intézzék és a sebesülteket gondozzák. Ezenkívül állandó munkadélutánokat rendeztek és megszervezték a Szabadság-téri kiegészítő kórházat, mely közel másfél évig állott fenn és amelyet ők maguk szereltek föl harminc ágyval, mindvégig maguk ápolva a sebesülteket. Az orvosi ellátást Prohászka László dr., városi kerületi orvos, mindvégig teljesen ellenszolgáltatás nélkül végezte. A háboru után pedig ott látjuk őket minden katolikusk társadalmi akciónál, ahol segíteni, könynyeket letörölni és sebeket gyógyítani kell.

A jubileumi ünnepek ma este, a dr. Monay Ferenc apostoli gyóntató által vezetett lelki gyakorlatokkal vették kezdetüket.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor:

CENTRAL: RHEINLANDMÄDEL. Kivételesen nagyszabású, németül beszélő és éneklő film a legnagyobb német színészekkel, u. m. Gretl Berndt, Lucie English, Trude Berliner és Werner Fütterer. Az előadások megkezdésekor az ajtók bezáratnak.

SELECT: Premier. A SZALONOK TIGRISNŐJE. Társadalmi dráma. Főszerepekben: Helene Chadwick, Francis Bushman és Margaret Livingston.

ELITE: Új műsor. HALÁLCIRKUSZ. Szenzációs cirkuszdráma. Főszereplők: Helene Altan és Domenico Gambino.

GRADISTE: Új műsor. TÖRVÉNYEN KIVÜL. Izgalmas Wild-West dráma Tom Mix-szel.

H I R E K

Bombaraktárak az iskolákban

Az ukrán terroristák újabb tettel — A rendőrség 22 gimnazistát letartóztatott

Varsóból jelentik: Az ukrán nacionalisták terrorista tevékenysége állandóan erősödik. A tarnopoli vajdaságban tegnap tizenkét gyújtogatás történt, amelyekről azt hiszik, hogy az ukrán terroristák követték el. Korovo községben ötven lengyel majort gyújtottak fel. Az egész idejéig termés elpusztult. A tarnopoli kerületben a nyomozás adatai szerint a gyújtogatási központ az ukrán gimnáziumban volt. A gimnázium hetedik osztályának 22 növendékét a rendőrség letartóztatta.

Lembergben az ukrán népiskolában felrobbant egy petrólda, amely vasszilánkokkal és robbanó anyaggal volt megtöltve. A szerte repülő szilánkok több gyermeket megsebesítettek. Az iskolában egy másik petróldát is találtak, ez azonban szerencsére nem robbant fel. Megállapították, hogy a bombák az iskola épületében levő bombaraktárból származnak. Az ukrán terrorista szervezetek az iskolákban tartották titkos üléseiket és itt rendezték be a bombaraktárt is. Az ukrán terroristák akciójának ellensúlyozására a lengyel lakosság is szervezkedik. A hatóságok az ukránok által lakott három keletgalíciai vajdaságban nagy razziaikat tartanak. Ebből a célból a csendőrséget ezer emberrel megerősítették. A razzia első napján számos házkutatást tartottak és igen sok fegyvert, municiót, kardot és egyéb katonai felszerelési tárgyat lefoglaltak. Több ismert ukránt letartóztattak.

— Időprognózis: Csendes idő és hőemelkedés várható.

— Törökország barátokzik a szovjettel. Newyorkból jelentik: Tevrik török külügyminiszter Moszkvába érkezett és nyilatkozott a sajtónak a török-orosz viszonyról. Kijelentette, hogy a két ország barátsága nemcsak a gazdasági és politikai érdekek azonosságában alapul, hanem a két nemzet forradalma is összefüzi őket. Reméli, hogy a török-orosz barátság ezzel a látogatással kimélyül.

— Ghandi hívei folytatják a sóharcot. Londonból jelentik: A Times bombayi értesülése szerint Ghandi hívei elhatározták, hogy október elsején folytatják előrenyomulásukat a daranzai sóraktár ellen. Október elsején kezdődik a hinduk ötnapos nagy ünnepe.

— Házkutatás egy cernauti-i lap szerkesztőségében. Cernautiból jelentik: Az ügyészség ma házkutatást tartott a Glasul Bucovinei című lap szerkesztőségében, hogy egy kéziratot megszerezzen. A szóbanforgó kézirat, amely a lapban megjelent, a Popovici pénzügyminiszter hálókocsijában felfedezett selyemcsempészet alkalmából a minisztert élesen támadta. A házkutatáson az ügyészségen kívül megjelent a pénzügyigazgató is, ami éles támadásokra ad alkalmat úgy a cernauti-i, mint a bucaresti-i lapokban.

— Szomjuságsztrájkba kezdett Angheliescu államtitkár merénylőjének társa. Bucurestiből jelentik: A merénylő Beza társa, Guranescu diák, aki már 28 napja éhségsztrájkol ma bejelentette, hogy szomjuságsztrájkot is kezd. Mától fogva a fanatikus diák semmit nem vesz magához. Az éhségsztrájkoló diák állapota elég súlyos.

— Idegbeteg lett a budapesti építkezési panama egyik vádlottja. Budapestről jelentik: A belügyminisztériumi építkezési panama első letartóztatottján, Balácsi László csendőrszázadoson a fogházban egyre erősebben mutatkoznak az idegbaj jelei, úgy, hogy szükségesnek vélték elmeállapotának megvizsgálását.

— Cseppkőbarlangot fedeztek fel a budai hegyekben. Budapestről jelentik: Az Egyetemi Turista Egyesület egy csoportja a budai hegyekben gyönyörű és nagykiterjedésű cseppkőbarlangot fedezett fel, amelyet 500 méter mélységben bejártak. Budapest város vezetősége már megkezdte a munkálatokat, amelyekkel az ujonnan felfedezett cseppkőbarlangot járhatóvá teszik és Budapest ezzel egy újabb értékes természeti kincs birtokába került.

Október 25-én lesz Szatmáron a Magyar Párt országos gyűlése

Az erdélyi magyarság fontos problémáiról tanácskoznak a gyűlésen

Kolozsvárról jelentik: A Magyar Párt elnöki tanácsa tegnap ülést tartott, amelyen döntött a szatmári országos magyarpárti nagygyűlés idejéről és programjáról. Az elnöki tanács határozata szerint a nagygyűlést október 25-én tartják meg és ugyanakkor a Magyar Párt közgazdasági, köz-

művelődési és kisebbségi szakosztályai is fognak ülést tartani. A Magyar Párt nagygyűlése iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert a gyűlésen elsősorban az erdélyi magyarság gazdasági, ezenkívül több aktuális sérelméről fognak tanácskozni.

— Öngyújtogatással vádolnak egy galati-i kereskedőt. Galatiból jelentik: A ügyészség tegnap megállapította, hogy a felrobbant Schwartz-féle üvegkereskedés tulajdonosa ellen a múlt héten egy angol cég pert indított 1500 angol font erejéig. Ez csak megerősíti azt a gyanút, hogy Schwartz, aki bukás előtt állott, önmaga gyújtotta fel üzletét.

— A budapesti lóáppanama vádlottjait ma szabadlábra helyezték. Budapestről jelentik: Jelentették, hogy a lóáppanama ügyében letartóztatott Lühnsdorf Ferencet, Toplák Ferencet és Koráb Antalt a vizsgálóbíró szabadlábra helyezte, e határozat ellen azonban az ügyész felfolyamodással élt. Ma tárgyalta a törvényszék vádpanaszát a három letartóztatott szabadlábra helyezésének ügyét és megerősítette a vizsgálóbíró szabadlábra helyezési döntését, amelynek értelmében mind a hárman még ma elhagyták a törvényszék fogházát.

— Halálos végű repülőmutatvány. Párisból jelentik: A bucaresti-i repülőnapra készülő gépek közül az egyik orosz raj megerkezett az oroszországi Tatoi-ba. Az egyik repülő mutatványokat végzett és gépével lezuhant. A gép teljesen tönkrement, a pilóta meghalt.

— Hatalmas földrengés Oroszországban. Odesszából jelentik: Hatalmas földrengés pusztított Déloroszországban. Hét falu teljesen megsemmisült. A katasztrófának 200 halottja és 300 sebesültje van, 1200 ház rombadőlt.

— A mikelakai jegyzőt visszahelyezték állásába. Amikor Mikelaka Aradhoz került, a község akkori jegyzőjét különböző vádak miatt felfüggesztették állásától. A jegyzőt, Albiciu Istvánt, közben visszahelyezték állásába, azonban Mikelakának, amely Aradhoz tartozik, már nincs szüksége jegyzőre. A város most értesítette a belügyminisztériumot, hogy rendelkezésére bocsátja a jegyzőt elhelyezés végett, addig is pedig havi tízezer lejes fizetést ad a volt jegyzőnek.

— Meggyilkolták egy amerikai vaskoncert elnökét. Newyorkból jelentik: Maxwell Byrdet, az egyik amerikai vaskoncert elnökét a társaság baltimorei székházában Jagd, a társaság alelnöke agyonlőtte, majd önmagára lőtt. A golyó a szív tájékán hatolt be és életveszélyes sebeket okozott. Jagdot haldokolva szállították a kórházba. A tisztviselők a lövések zajára be akartak hatolni a szobába, az ajtó azonban zárva volt és azt a tűzoltóknak kellett feltörni. A szobába lépve, vérbe fagyva, holtan találták meg Byrdet. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a két igazgató között a társaság egyik pöréből kifolyólag nézeteltérés támadt és Jagd ennek hevében gyilkolta meg Byrdet.

— Letartóztatták a Magyar Párt egyik tisztviselőjét. Tegnap a Gutziahr-telepen szolgálatot teljesítő rendőr igazolásra szólította fel Hevesi Sándort, a Magyar Párt aradi tagozatának tisztviselőjét, aki éppen a párttagok összejárásával volt elfoglalva. A rendőr felkísérte Hevesit a kvesturára, ahol kihallgatták, majd átkísérték az ügyészségre, ahol Mandru Miklós ügyész kihallgatta. Miután azonban kiderült, hogy a magyarpárti tisztviselő csupán egy ügybuzgó közrendőr jóvoltából került az ügyészségre, nyomban szabadlábra helyezték.

— Lefoglalták Franciaországban egy morfiumrakományt. Párisból jelentik: A kábítószerekkel üzőt csempészés a Földközi-tenger francia partvidékén az utolsó időkben eddig még soha nem tapasztalt méreteket öltött. Az egyre fokozódó csempésztevékenység megállítására, a kikötői hatóságok a legszigorúbb rendszabályokat fogantatosították. Tegnap jó fogást csinált a rendőrség. Lefoglalták a Tassilo nevű olasz hajót, amelynek fedélzetén annyi morfiumot találtak, amennyi egy világváros megmérgezésére elegendő volna. Meg vannak arról győződve, hogy nemzetközi csempészbándának jöttek a nyomára, amelyet rövidesen ártalmatlanná tesznek.

Lemondott

a fasiszta-párt főtitkára

Rómából jelentik: A fasiszta párt főtitkára, Turatti, benyújtotta lemondását, Turatti helyét a kamara eddigi elnökével, Giurattival fogják betölteni. A volt főtitkár levelet intézett a fasiszta párt vezetőségéhez, amelyben kéri, hogy öt évi munka után engedje meg, hogy mint egyszerű közkatona tevékenykedhessen. Mussolini sajnálkozását fejezte ki és Turattit a fasiszta nagytanács tagjává nevezte ki.

Családi tragédia a német hegyek között

„Három ember elbucszott a világtól” — Öngyilkosságok a menedékházban

Hirschbergből jelentik: A Schlegel menedékházban szombaton délelőtt egy férfi, egy nő és egy kisgyermek hulláját fedezték fel. A menedékház ablakára cédula volt kifüggesztve, amelyen a következő felírás állott:

„Itt a mai napon, szeptember 23-án három ember, aki nagyon szerette egymást, elbucszott a világtól.”

A férfiről megállapítást nyert, hogy Karl Rutter lakatos, a nő Anna Stepanyky, berlini származású, a leány pedig egy öt éves törvénytelen gyermekük volt. A családi öngyilkosság oka egyebekben ismeretlen.

— Pénteken lesz a szinügyi bizottság ülése. A város vezetősége péntek délután öt órára hívta össze a szinügyi bizottságot, hogy hosszas halasztás után letárgyalja a színházi szerződés ügyét.

— Borzalmas vihar a francia partok mentén. Párisból jelentik: A La Manche-csatornában 48 óra óta borzalmas vihar dühög. A Bretagne-tól a normandiai partvidékig szinte felbecsülhetetlen károkat idézett elő az orkán. A szardíniai halászok közül rengetegen elpusztultak. A halottak pontos számát még nem tudják. A vihar tucatjával vágja partra a halászhajókat, amelyek a szirteken pozdoriájá zuzódnak. A tengerészek véleménye szerint az orkán még legalább nyolc napig tart. Nyolc nap múlva ér ugyanis véget a napéjgyenlőség jelenlegi periódusa. — Lorientből jelentik: A legújabb viharok, amely az Atlanti-óceán és a La Manche-csatorna között lejátszódott, a Marbihan-partokon harminc halálos áldozata van. Egy halászhajó még mindig nem került meg.

— Halálos vonatszerencsétlenség Oroszországban. Moszkvából jelentik: Stalingrad közelében egy teher- és egy személyvonat összeütközött. A karambolnak négy halottja és tizenöt súlyos sebesültje van.

— Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúlzottság, az arcbőrön és a háton mutatkozó kiütések, valamint karbunkulusok a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafejlődnek. Számos gyakorlóorvos a Ferenc József vizet már évtizedek óta mindkét nemű felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— 5 hónapot kapott egy erkölcstelen német tábornok. Brüsszelből jelentik: A brüsszeli törvényszék tegnap öt hónapi börtönre ítélte Grossmann volt német tábornokot. A világháborúból ismert nevű német tábornok erkölcstelen üzelmek miatt került a bíróság elé. A tábornok a nyáron az osztrák fűrdőben szeméremellenes bűncselekményt követett el.

Hatalmas tűz pusztított Csikmegyében

Egy cséplőgépből kipattant szikra két falut gyújtott fel — Tizenöt gazdát tett koldussá a tűzvész

Kolozsvárról jelentik: Tegnap délután két órakor a csikmegyei *Karcfalván* egy cséplőgépből szikra pattant ki, amitől egy gazda háza lángbaborult. A tűz pillanatok alatt telerjedt s hatalmas lángtenger volt a falu egyik része, amit a kivonult gyergyószentmiklósi tűzoltóknak sikerült elfojtaniok. A hatalmas szélviharon szerteszálló szikrák a két kilométerre levő Jenőfalva egyik szélét szintén felgyújtotta, a tűzoltóság azonban emberfeletti munkával ezt a tüzet is elfojtotta. Összesen 15 gazda vagyona égett oda, közülük csak három kára térül meg biztosítás útján. A segélyakció megindult.

Ismét gyilkolt a szovjet

46 embert agyonlőttek azon a címen, hogy polgári kormányt akartak az ország élére

Moszkvából jelentik: A G. P. U. kommunikében közölte, hogy negyvenhat összeesküvőt, akik a szovjet ellen széleskörű agitációt fejtettek ki és polgári kormányt akartak az ország élére, halálra ítélték, és ma reggel agyonlőttek.

— Ha a gyógyszerárban nincs éjjeli szolgálat, a 21-éről 22-ére virradó éjjel az aradmegyei Komlós községben betörték Lascu Valéria gyógyszerész gyógyszerétárába. Az ismeretlen tettesek a kékasszában levő 800 lejt és mintegy 6000 lej értékben gyógyárukat vitték magukkal. A nyomozás folyik.

— Felmentette a törvényszék a zimándujfalui szövetkezet kifosztásával vádolt cigányt. Emlékeztetes, hogy néhány hónappal ezelőtt ismeretlen tettesek éjszakánként idején behatoltak a zimándujfalui fogyasztási szövetkezetébe, ahonnan nagymennyiségű árut vitték el magukkal. A csendőri nyomozás megállapította, hogy Kovács Sándor zimándujfalui cigány a szövetkezet kifosztása óta költséges életet folytatott, ezért őrizetbe vette és beszállította az aradi fegyverszékre, ahol Kovácsot letartóztatták. Az aradi törvényszék ma tartotta meg ez ügyben a főtárgyalást, amelynek során a vád tanúi képtelenek voltak érdemleges bizonyítékot felhozni a cigány ellen, mire a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

— **Összeírják a motorikus járműveket Aradon.** Október elsején a megyei prefektúrán működő közlekedésügyi bizottság a motorikus erőre berendezett járművek ellenőrzése és osztályozása céljából összeíró munkát kezd, amelynek alkalmával a város és a megye területén található összes autót, autobuszokat, teherautókat, traktorokat, ciszternákat és motorkerékpárokat be kell mutatni a bizottságnak. Ma elkészült a jelentkezési sorrendről szóló kimutatás, amely szerint a jelentkezés a következőképpen fog megtörténni: — Október 1—2-án az I. rendőrkerülethez, 3—4-én a II. rendőrkerülethez, 5-án a III. rendőrkerülethez, 7-én a IV. rendőrkerülethez, 8—9-én az V—VII. rendőrkerülethez, 10-én az Arad—radnai, 11-én a Szentanna—világosi, 13-án a Pécska—kisjenői, 14-én a borosjenői, 15-én a Sebes—halmágyi járáshoz tartozó járműveket kell bemutatni. 16—20-ig pedig a bizottság szükség szerint a helyszínre fog kiszállni. A bizottság munkája naponta 8 órakor kezdődik és 12 óráig tart. Az összeírásnak eleget nem tevőket súlyos büntetésben részesítik.

— Az aradi Good Templar Rend Piata Avram Janu 18. alatti helyiségében (Szabadság-tér, Bársony-ház, I. em. az udvarban) csütörtökön, f. hó 25-én este 9 órakor Dr. Engelberg József aradi orvos nyilvános előadást tart az alkohol romboló hatásáról. Vendégeket szívesen látnak, a belépés díjmentes. Pontos megjelenés kéretik.

— Orvosi hír. Dr. Siirtáru október hó 15-ig külföldön tartózkodik.

— H. Sziklay Gizl Str. Cercetasilor (Szt. Pál-uccai) (finciskolájában okt. 1-én új kezdő táncoktatás kezdődik.

— Dr. Szele Károly bőr- és némbetegségek szakorvosa újból rendel. (Bul. Reg. Ferdinand 31.)

— Tabakovits Danica Iparművészeti tanfolyama Str. I. Calyin 6. I. em.

A kekesi cigánysoron nagy a sirás...

Kitélepitik a jelenlegi lakóhelyükről a kekesi cigányokat — A város segíti őket az új építkezésnél, ha kiköltöznek a Legelősrre

A régi nóta — kissé megváltoztatott formában — valóra válik. A cigánysoron ma tényleg nagy a sirás-rivás, mert a torony alatt elhatározták, hogy kitélepitik jelenlegi lakóhelyükről a kekesi cigányokat, kiknek szégyes sárkunyhó utját állják a város fejlődésének. Eltűnik a föld színéről az a külvárosban, évtizedekkel ezelőtt összesodort kis cigánytelep, amely valami különös, festői jellegűt adott az egész környéknek. Eltűnnek a nyarankint a kalibák előtt sütkérező meztelen purdék és az ajtóban pipázó öreg cigányszonyok, akik valóságos ostromot rendeztek egy-egy, a telepre betévedő idegen ellen, aki csak némi csengő aprópénz leszerkolása után menekülhetett ki az ostromgyűrűből. Mindezt megszünteti a város szigorú határozata, a melynek értelmében le kell bontani a kekesi cigánytelepet.

Hosszas fejtörés után jöttek csak rá a város vezetői, miképpen oldják meg a problémát. Azt mindenáron ki akarták kerülni, hogy szaporítsák a hajléktalanok számát, ami megint új problémát teremtett volna. Elhatározták tehát, hogy a Legelősrre költöztetik ki a kekesi cigányokat. Ott telket adnak nekik, városi koscsikkal hordják az új házhelyekre az anyavagukat és pénzt is adnak nekik, hogy felépíthes-

Huszkilométeres maximális sebességgel közlekedhetnek az autók Budapesten

Rendszabályok a sorozatos katasztrófák ellen — Egyszeri részegségnél megvonják örökre a hajtási igazolványt

Budapestről jelentik: Ma délelőtt a főkapitányságon ankét volt, amelyen a sorozatos autószerencsélenségek kapcsán a főváros közlekedésének radikális megreformálásáról volt szó. A jövőben évről-évre öltözött gépkocsijelzők tartanak repülőirazziákat és így fogják ellenőrizni a főváros gépkocsiforgalmát. Ezek a repülőirazziák ma délelőtt már meg is kezdődtek. Az ankétén elrendelték a gépkocsi-rendszerrel intenzívebb kivilágítását is, ezenkívül a negyven kilométeres sebességet husz kilométeresre csökkentették. A részeg sofőröktől egyszeri tettenérés esetén nyomban megvonják a sofőrigazolványt.

„Gyorsan rendőrt”

Hymans angol mérnök szenzációs találmányai — A kislátó automobil, a kivilágított villa és az áruló zene — Befellegzett a tolvajoknak

LONDON, szeptember 24. Nehéz idők fenyegetik a tolvajokat és betörőket. Egy angol mérnök korszakalkotó találmányt szerkesztett, amelynek gyakorlati kiaknázásához nagy reményeket fűznek. Walter Hymans a neve annak a mérnöknek, aki az ismeretlenség homályából egyszerre az autótulajdonosok örangyala lett. Találmányának ugyanis az a lényege, hogy az automobil „torkaszakadtából” rikácsolni és kiabálni kezd, ha illetéktelen kéz, vagy éppen autótolvaj nyúl hozzá. Hymans a közelmúlt napokban mutatta be találmányát, amelyet „Kiabálj gyermekem” névre keresztelt el. A kocsi bámulatba ejtette a bemutatóra meghívott közönséget. Ha az autó jogos tulajdonosa ül bele, akkor az autó halkán elsikoltja magát, mintha mondaná: „Minden rendben van, fogjunk hozzá!” Ha azonban idegen személy próbálja elvinni a kocsit, akkor az autó olyan észveszejtő jajveszékelésbe kezd, hogy a körülállók azt hiszik, hogy valami négy lábú állatot, kutyát vagy macskát kineznek a kocsi sában. A fájdalom fülettépő hangjai áradnak ki a kocsiból. A kocsi azonban meg sem mozdul a helyéről, úgy, hogy a jajveszékelésre figyelmessé váló járókelők minden nehézség nélkül fülöncsipegetik a tolvajt. Ha azonban Hymans ur ül be a kocsi sába, akkor az autó enyhe sikoltás után vidáman és minden továbbáradni nélkül továbbmegy.

— Ismeri a gazdáját — jelentette ki a felaláló. — Egy gondosan elrejtett parányi gomb-

sék új házukat. A telep megszüntetését, azonkívül, hogy újat állja a városrész fejlődésének, azon okból határozták el, hogy a jelenlegi lakások egészségtelenek, 15—20 ember lakik egy-egy levegőtlen, oduszerű szobában, ami járvány esetén az egész városra veszélyes lehet.

A határozatot ma mondották ki és már a délutáni órákban elterjedt a szomorú hír a kekesi cigánysoron, ahol lesütve hallották, hogy el kell költözködniük. A kicsiny sárkunyhó minden szegénysége és roskadozó volta dacára mégis *otthon* jelentett számukra és ezt az otthon akariák elvinni a város urai. Így érelemezik ők a rendelkezést, miután városfejlődési szempontokat nem értenek meg és nem ismernek. És az egészségügyek?

— Eddig izz itt laktunk, könyörgöm, mégse lett nyavalyás a család... mondja erre az egyik jól megtermett öreg cigány, aki fagyóként kóborolja be naponként a várost.

De hiába minden, nincs vitázás. Ha a költözködés nem történik meg önként, hatósági segédlettel viszik keresztül. A sárkunyhók eltűnnek és a kekesi cigányok, hátukon kis baptyukkal elindulnak új otthonuk, a Legelősr felé... (—rosi)

bon fordul meg az egész. Ezt a gombot kell megnyomni s a gépkocsi mindjárt el is hallgat.

Hymans mérnöknek egyébként elismert speciálitása a tolvajok és betörők ellen való védőberendezések készítése. Kis villáját, amely London szélén áll, valósággal tanulmányi múzeumká rendezte be. Minden elképzelhető védődöntéskedés meg van ebben a villában, úgy, hogy a betörők és tolvajok a legtökéletesebb kudarcra lehetnek elkészülve. Így például valamennyi szobában kigyulladnak az elektromos lámpák és megszólalnak a csengők, ha avatatlan kéz hozzányúl a villa bármelyik ablakának üvegtáblájához. Ha akármelyik ajtó vagy ablak kinyílik, az említett következményeken kívül a villa frontján kigyullad egy reflektorszerű iklámpa, alatta a kivilágított felírás:

— Gyorsan rendőrt!

Ezzel egyidőben pokoli muzsika hangzik a villa minden sarkából s elrejtett fényképezőgépek gyorsan felvételt csinálnak arról a személyről, aki engedély nélkül behatolt a villába. Azt mondhatnók persze, hogy a betörő, ha előzetesen tájékozódott, szétvághatja az elektromos vezetékeket és akkor már zavartalanul végezheti munkáját. Korántsem. Ha a betörő megróbálja a vezetékek átvágását, erre csak fokozódik a lárma. És olyan rejtett elektromos harangok szólalnak meg, amelyeknek a vezetékeit a falból kellene kivásní. Bármit tegyen is a tolvaj, képtelen eloltani a kigyulladt lámpákat vagy elhallgattatni az áram forrásait. Hymans ezt a villát megmutatta a sajtó képviselőinek. A legnagyobb csodálatot az váltotta ki, hogy a ház lakói sohasem feledkeznek meg a védelmi berendezések kellő beállításáról. Hymans, a mikor délután elmegy a lakásáról és senki sem marad a házban, távozása előtt bekapcsolja a különböző vezetékeket. A szerkezetek annyira összhangba vannak hozva egymással, hogy abban az esetben, ha Hymans csak egy kapcsolásról is megfeledkezett, éles hang szólal meg:

— Halló, vissza!

SPORT KÖZLÖNY

Ö Összeállították a Németország ellen induló magyar válogatottat. Budapestről jelentik: Ma délelőtt összeállították a Németország elleni válogatott csapatot, amelybe a következők kerültek: Angyal, Mandy, Korányi, Lika, Kompóti, Berkesi, Török, Takács II., Turay, Barátky, Tiikos, Almay, Avar. A csapat pénteken reggel indul el Budapestről, a nyugati pályaudvarról és még aznap este megérkezik Drezdába, a mérkőzés színhelyére.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Amerikai petroleumkirály Romániában

Romániai petroleumvállalatnál akar érdekeltséget vállalni Sinclair — Jelenleg Németországban petroleum után kutat

BERLIN, szeptember 24. Harry F. Sinclair, a világhírű amerikai petroleumkirály, akít a tröszt-törvény megsértésével kapcsolatos megvesztegetési panamával néhány év előtt az amerikai legfelső törvényszék hosszabb szabadságvesztésre ítelt és akinek ezen botránypere az európai sajtót is kimerítően foglalkoztatta akkoriban, néhány napja Berlinben tartózkodik. Harry F. Sinclair üzleti tervek vezették Európába, Berlinből az eddigi diszpozíciók szerint Bucurestibe utazik.

Az Aradi Közlöny berlini tudósítójának ma alkalma volt beszélgetést folytatnia, aki ennek során a következőket mondta:

— Németországban és pedig Északnémetországban véleményem szerint gazdag olajforrások vannak, amelyeket fel kell kutatni. Én szívesen vállalkozom erre, noha ezidőszerint túltermelés van petroleumban.

Németországnak azonban évente mint másfél millió importált petroleumra van szüksége

és én ezért a németországi források furását kilátásos üzletnek tartom. Azok a területek, amelyeket esetleg megvásárolnék, részben a porosz állam, részben a káli-szindikátus birtokában vannak. — Minden attól függ, hogy a földéért mennyit kérnek.

— Ha berlini tárgyakasimat befejeztem, ugy előreláthatólag Bucurestibe utazom. Nincsen kizárva, hogy

valamelyik román petroleumtermelő vállalatnál érdekeltséget vállalok.

Romániából több ajánlatom van, eddig azonban nem határoztam, mivel a helyszínen tájékozódni akarok a termelési viszonyokról és finansiális előfeltételekről. Magától értetődik, hogy csupán abban az esetben vállalkok érdekeltséget Romániában, ha úgy találom, hogy kifizetődik számomra.

Amit nem szabad az egyik törvény szerint, a másik megengedi

A szesz-törvény megengedi, hogy a korlátolt italmérséssel rendelkező cukrászdák vasárnap nyitva tartsanak, a munkaszüneti törvény megtiltja.

Az aradi cukrászdák kellemetlen vasárnapja

ARAD, szeptember 24. Vasárnap kellemetlen meglepetés érte az aradi cukrászok nagy részét. Rendőrhatalósági funkcionáriusok keresték fel őket és tudomásukra adták, hogy a munkaszüneti törvény rendelkezéseinek betartása fölötti revízió során, a rendőrség azt a megállapítást tette, hogy mindazoknak a cukrászdáknak, amelyek korlátolt italmérséssel rendelkeznek és vasárnap is mérnek ki szeszes italt, vasárnapon csukva kell tartaniok.

A rendőrség a munkaszüneti törvény 1927-ben hozott cikkei szerint, az idevonatkozó paragrafusoknak mindjárt érvényt is óhajtott szerezni. De tekintettel arra, hogy a kiadott rendelkezésről eddig senki sem tudott és nem is tiltakozhatott ellene, a rendőrség funkcionáriusa ez alkalommal még engedélyt adott a nyitvatartásra, azzal a bejelentéssel, hogy a legközelebbi esetben már a kihágók ellen eljárás fog megindulni.

A munkaszüneti törvény szigorú intézkedése az is, hogy az érdekelt cukrászok még az esetben sem tarthatnak nyitva, ha kötelezettséget vállalnak arra, hogy vasárnap nem szolgálnak ki szeszes italt. A nyitvatartásra az egyetlen módot ezeknek a cukrászdáknak a munkaszüneti törvény csakis az esetben adja meg, ha lemondanak a korlátolt italmérsési engedélyről.

Nem érdektelen megjegyezni, hogy ugyanakkor a szesz-törvény rendelkezései, amelyeknek betartását a pénzügyigazgatóság ellenőrzi,

vasárnap délutánra megengedi a korlátolt szesz-kimérést a szóbanforgó cukrász-

dáknak, a munkaszüneti törvény azonban ezt az engedélyt megsemmisíti.

Ennek alapján nem marad más hátra, mint hogy a szeszital eladással foglalkozó cukrászdák lemondjanak a kimérési jogról, ha a vasárnapi bevételeket meg akarják menteni.

Tekintettel arra, hogy az érdekelt cukrászdák még nem nyilatkoztak a rendőrségen magatartásukról, amelyet különben előre lehet látni, kérdést intéztünk egyik aradi cukrászdra tulajdonosához, hogy milyen álláspontra helyezkednek? A válasz a következő volt:

— Meglepetésszerűen érintett bennünket a rendőrség közlése, amelyről eddig mit sem tudtunk. Természetesen csakis azt a kiutat választhatjuk, hogy kimérési jogunkról lemondunk. Likört és konyakot poharanként ugyanis keveset adunk el, azonban a vasárnapi üzletmenet fövedelmére nagy szükségünk van és így inkább a szeszital kimérésétől tekintünk el. Valószínűleg ezt az álláspontot fogják követni társaim is.

Likört és konyakot ezentúl tehát nem lehet cukrászdában kapni. De mi lesz a teában a rummal?

Letörrik az uzorát

Törvényjavaslat, amely védelemben részesíti az adósokat

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminiszter a parlament megnyitása után először az uzorakamat elleni törvényjavaslatot terjeszti a képviselőház elé. A törvényjavaslat, értesülésünk szerint, széleskörű védelemben részesíti az adósokat, a nagy kamatterhek ellen.

Elektrifikálják az országot

Bucurestiből jelentik: A Lupta értesülése szerint, egy amerikai csoport ajánlatot tett a kormánynak elektrifikálás céljaira az ország természeti erőinek koncesszionálására. Az ajánlat ügyletében a tárgyalások rövidesen megkezdődnek.

— Helyi valutaárok. Valuták: Budapest 29.60, Bécs 23.90, Berlin 40.25, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. Devizák: Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27, Zürich 32.61, Páris 6.64, Prága 5.00, New-York 168.20, Milánó 8.84, London 819.

— Gazdasági válság pusztít Amerikában is. Chicagoból jelentik: William Praser, a kereskedelmi egyesület elnöke kijelentette, hogy az év folyamán egy milliárd dollár tőkét meghaladó kereskedelmi cégek számolnak fel.

CIROKOT minden mennyiségben vásárolok
ELEK GYÖRGY seprőgyár.
BUDAPEST, VI., Kartács-ucca 20-22.
Táviratoim: **Elekbesen.**
Budapest, telefon: 921-12.

= Felhívás! Az Aradi Központi Takarékpénztár betétese által megválasztott bizottság ez uton hozza tudomására az érdekelteket, hogy az intézet igazgatóságával lefolytatott tárgyalásainak eredményeképpen a hitelezők követelésének minimálisan 80 százalékát sikerült biztosítani. Az egyezség feltétele az, hogy a betétesek valamennyien elfogadják az intézet ajánlatát és ezáltal bíróságon kívüli, költségmentes lebonyolítást tesznek lehetővé. A bizottság azt tekinti feladatának, hogy a betéteseknek a legnagyobb előnyököt biztosítsa és őket lehetőség szerint minden károsodástól megóvja. Ez irányban nemcsak a bizottságban, de az igazgatóságban is megvan a legnagyobb jóindulat és a legjobb szándéku törekvés. Minél előbb jön létre az egész vonalon egyezség, annál hamarabb jutnak pénzhez a betétesek. Ezen szempontokból kiindulva, a betétes bizottság nyomatékosan és mindenkinek saját jól felfogott érdekében felkéri a betéteseket, hogy az Aradi Központi Takarékpénztárban késedelem nélkül betéti könyvecskéikkel megjelenni, az egyezségi nyilatkozatot aláírni és ezáltal a legrövidebb időn belül eszközendő lebonyolítást lehetővé tenni sziveskedjenek.

= Aradi kereskedők kényszeregyezsége. Szücs Simon aradi kereskedő ma beadvánnyal fordult az aradi törvényszék kereskedelmi osztályához, amelyben kényszeregyezséget kért. Szücs Simon 60 százalékot ajánl fel hitelezőinek. A törvényszék a jövő hét folyamán tárgyalja le érdemlegesen a kérelmet.

= Október 15-ig elkészül az új költségvetési tervezet. Bucurestiből jelentik: Ma délután a pénzügyminisztériumban értekezlet volt. Popovici pénzügyminiszter elnökletével, amelyen részt vettek Teianu pénzügyi és Marinescu földművelésügyi államtitkárok. Az értekezleten elhatározták, hogy valamennyi minisztériumot felhívják, hogy október 15-ig feltétlenül készítsék el az új költségvetést, a megfelelő személyi és dologi redukciókkal, hogy ezáltal a parlament megnyitása után azt azonnal be lehessen nyújtani.

Dráma a tengeren

Villám csapott bele egy hajóba, az utasok és matrózok nagyrésze elpusztult

Lorth Sidneyből (Ujškócía) jelentik: A Vignette hajó Miquebotól 75 mérföldnyire ráakadt a Caranzara hajóról elmenekült és életbenmaradt hat matrózra. A Caranzarába a nyílt tengeren villám csapott, amelynek következtében a hajó elsülvedt és nyolc utas, valamint két matróz a vízbefut. Nekik egy kis hajón sikerült megmenekülnök, de amíg a Vignette rájuk talált, 72 óra hosszat küzdöttek a tengeren.

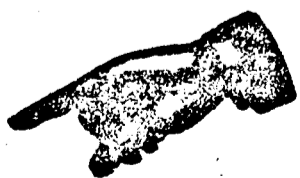
A holland királynő mesebeli aranyhintója a parlament megnyitására

Pompás ünnepség készül Hágában

Hágából jelentik: Minden szeptember harmadik hetében ünnepe van a holland fővárosnak. Ilyenkor két aranykocsijában utnak indul a holland királynő, hogy a kétkamarás parlament egyévi ülészakát megnyissa. A királynőt a királyi család minden tagja elkíséri és az udvar felvonulása különösen pompás parádé keretében folyik le. Külön érdekessége még a felvonulásnak, hogy a parádén autonak nem szabad szerepelni.

A királynő aranybatárjának aranyveretesek a kerekéi, szinarany az oldala. Tizenhat vérvörös livrés csatlós tartja a nyolc koromfekete ló kantárszárát s a lovak szerszámain is minden csatt és karika csillogó drágakő. Ugy, ahogy van, ez a fogat mesebeli kincseket ér. De nem sokkal maradt mellette értékben alul a másik aranybatár sem, amelyen a királyi család tagjai foglalnak helyet. De Hollandia nagyon gazdag ország és maga a holland királyi család is itt a kontinensen — a legnagyobb magánvagyon felett rendelkező uralkodói család.

INGYEN KAPJA

• hó végéig

az ARADI KÖZLÖNY-t,

ha ma megrendeli

Az előfizetést csak 1930. október 1-től számítjuk.

Hat. eng. végeladás!

Divatos combinegek Lei 85-től. Divatos hálóingek Lei 180. Angol fiáncok Lei 45. ☉ Ugyint kötének, finom kézimunka-fehérneműek. ☉ Az árak minden elfogadható árban kiárúsítottak.

GRATIA fehérneműgyár Arad, Str. 6. Grigorescu 2. (Tabaydi Károly-ucca)

Tavaszi és nyári ruhákat, felöltőket

legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA

Calea Banatului 6. (v. Asztalos S.-u.) Str. Bratianu 5. (v. Weitzer J.-ucca)

Készpénz sorsolás.

Főnyeremény 1 millió lej.

A Gluji Önkéntes Mentő Egyesület nagy sorsjátéka.

Folyó számla: ALBINA Bank, Cluj.

Főnyeremény:

Összesen:

Húsz 1980. december 21-én Clujban a legteljesebb nyilvánosság mellett.

Egy sorsjegy ára 100.- Lei.

Aradi főbizományos: **Eckstein Tivadar**, Str. Ioan Weitzer (Vas-u.) 12. szám.

2182 különféle készpénz nyeremény.

1 millió lej

Lei összegben

Vásárolható: Erdély-Bánát területén dohánytörzsdékben, borbély és más nyitott helyiségekben.

Vidéki rendelési pont 117 Lei előzetes bekioldása ellenében a Cluj Központi Sorsjegytroda (Str. Memorandului 16. szám) esküszöl.

A hitlen asszony koldussá tett egy berlini

Huszonháromszoros háztulajdonosból és várrurból — koldus **milliomost**
Egy német milliomos fantasztikus tragédiája

Berlinből jelentik: A német fővárost most egy volt milliomos, Wilhelm Miethe mérnök nem mindennapos tragédiája tartja izgalomba. Az egykori milliomos fantasztikus életrámája úgy került nyilvánosságra, hogy az egyik árvaház erőszakkal beszállította a szerencsétlen ember két gyermekét, egy 12 éves leányt és egy 7 éves fiút. Miethe, amikor értől értesült, nyomban megjelent az árvaházban és követelte gyermekeinek kladatását. Az árvaház igazgatósága ezt megtagadta, mire Miethe tettlogességre veemedett a személyzettel szemben, nagy botrányt rendezett és így végül

visszakapta gyermekeit, akik érthetetlen, szinte rejtélyes rendelkezés alapján kerültek egy fél napra az árvaházba.

Noha Miethe gyermekeinek visszaszerzése érdekében botrányt rendezett és több hivatalnokot inzultált, az árvaház igazgatósága nem tett ellene feljelentést hatósági közegek megsértése és megtámadása címén. Ezzel szemben Miethe a maga részéről feljelentést adott be az árvaház igazgatója ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és a gyermekek személyes szabadságának megsértése miatt.

Talán sohasem került volna nyilvánosságra az árvaházi botrány nélkül, az egykori milliomos valóban tragikus sorsa. Miethe Vilmos már ifatal korában egyik legtekintélyesebb mérnöke volt a Rajna-vidéknek és már a háboru előtt 23 saját háza volt szülővárosában, Pulheimben, Köln közelében. Ezenkívül Kölnben is több házzal és telekkel rendelkezett.

Később néhány birtokot vásárolt, majd egy thüringiai várkastély ura lett.

Készpénz vagyonát, amelyet az infláció előtt körülbelül egy millió márkára becsülték, idejében szintén igen ügyesen kitűnő értékpapirokba fektette.

Miethe nagy vagyonának jelentékeny részét jótékony célokra fordította és két éven keresztül több mint 400 hamburgi és merseburgi gyermeket látott vendéggül kastélyában. Miethe tragédiája 1923-ban kezdődött, amikor feleségével és gyermekeivel Amerikába költözött. Készpénz- és értékpapirvagyonát a német kormány lefoglalta adószökés gyanúja miatt. Csak később kapta vissza pénzének egy részét, amikor már az teljesen elértéktelenedett. Amerikában jó összeköttetései révén sikerült csakhamar megvetnie lábát és újra jól keresett. Felesége minden évben Németországba utazott és Miethe gyermekeit is visszaküldte Németországba, hogy német nevelésben részesüljenek. 1926-ban Miethe a washingtoni német nagykövet tanácsára visszautazott Németországba, hogy kieszközölje vagyonának teljes visszaadását. Az erre vonatkozó perek a porosz és weimari pénzügyminiszteriumok ellen még ma sem fejeződött be.

Amikor Miethe visszatért Németországba, arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy felesége hitlenné lett hozzá és megszőkült kedvesével.

Magával vitte az összes értékes brendezési tárgyakat, a megmaradt pénzt és Amerikába szökött, ahol még ma is kedvesével él. A felfedezés megtörte Miethe életenergiáját, képtelen volt munkához fogni és az egykori milliomos két gyermekével együtt azóta 90 márká

havi járadékból tengőülk. Felesége hitlensége egyébként annyira felizzatta, hogy egy izben szélhűtés érte, majd idegbeteg lett. Mindez az árvaházi botrányval kapcsolatban derült ki és a berlini lapok most azt követelik, hogy a porosz kormány adja vissza a még mindig zár alatt levő vagyonrészt.

Utazáshoz,

tartózkodási engedélyhez, házasságkötéshez, honosítás, visszahonosítás, illetőséghez stb. stb. szükséges hatósági, valamint egyéb magánokmányokat külföldi megbízás alapján Magyarország területéről gyorsan és pontosan beszerez és rendeltetési helyére juttat: **SZEKER ANDRÁS** nyugalmazott miniszteri tanácsos, hatóságilag engedélyezett okmánybeszerző irodája, Budapest, VIII., Kistáncsi-ú. 9., földszint 1. Válaszbélyeg.

Nem kémkedést, hanem összeesküvést

A kormány leplezni akarja a valóságot — Miért lettek öngyilkosok a vezérkari tisztiek? — Tendenciózan azt a hírt terjesztették, hogy kémkedés történt Bulgária javára

Szófiából jelentik: A bolgár sajtó és a külföldi lapok tudósítói már betek óta kizárólag azzal a kémkedési ügygel foglalkoznak, amelyet állítólag a bolgár vezérkar tisztjei követtek el. A közelmúltban, mint ismeretes, néhány bulgáriai vezérkari tiszt öngyilkos lett és akkor a bolgár sajtó azt a hírt terjesztette, hogy ezek a tisztiek Románia javára kémkedtek. Pár nap múlva azonban megváltoztatta ezt az álláspontját, most már azt állítja a bolgár sajtó, hogy a tisztiek egy másik szomszédállam javára kémkedtek. A kémkedési affér a bolgár katonatisztek körében természetesen nagy elkeseredést keltett. A tisztiek szerint a bolgár kormánynak nem lett volna szabad a külföld előtt elárulnia, hogy saját hadserege tör a kormány életére. Most, hogy a bolgár közvéleményt a szomszédállamok ellen hangolták, a katonatisztek ellen is nagyon elkeseredett a hangulat. A bolgár katonatisztek azonban nem akarják a kémkedés odiumát elvállalni és már többször nyíltan kifejezést is adtak elkeseredésüknek és elmondották, hogy legközelebb nyíltan fognak beszélni és meg fogják mondani, hogy a

kémkedési afférban tulajdonképpen miről is van szó.

Mivel a bolgár kormány sajtószolgálatára nem tûri meg azt, hogy a belföldi sajtó a kérdéstről nyíltan írjon, Szófiában naponta fantasztikusabbnál-fantasztikusabb hítek látnak napvilágot.

A szófi Néza visimos című lap az úgyszólván következőket írja:

— El kell ismernünk, hogy a kormánynak sikerült a tüzet félig elfojtani, de a tűz másik fele még mindig ég. Ez belügyi folyamat, amivel itt most szemben állunk és amely destruktívot van hivatva teremteni.

Most már bizonyos, hogy nem kémkedésről, hanem összeesküvéstről van szó.

Szoborosztás — helyszüke miatt

Marseilleban szétesztik a volt köztársasági elnökök szobrait — „Jelentkezzenek az igénylők”

Párisból jelentik: A marseillei lapok nemrég különös hírdetést közöltek:

„Jelentkezzenek azok az egyének, akik igényt tartanak a harmadik köztársaság valamennyi elnökének szobraira. Nevüket és lakásukat közölnék a prefektussal”.

A marseillei prefektúrán ugyanis egyre fenyegetőbb helyszüke mutatkozott. Legutóbb valakinek eszébe jutott, hogy van egy tágas helyiség, amely azonban teljesen használhatatlan, mert tele van az utóbbi hatvan év összes köztársasági elnökeinek szobraival. Valahányszor elnökválasztás volt, a volt elnök szobra ebbe a terembe került, az évek multak és az elnökök tucatjaira busultak egymás között. A prefektúrának azonban szüksége volt a nagyteremre. Mitevő legyen? A prefektusnak az az ötlete támadt, hogy a marseillei városi muzeumnak ajándékozza az elnököket. A muzeum azonban udvariasan de határozottan visszautasította a nagylelkű adományt. Nem maradt más hátra, mint a polgárság között szétesztani az elnökök képmásait. Remélhetőleg akad elég jelentkező.

A lap legszigorubb vizsgálat lefolytatását követeli és azzal fenyegetőzik, hogy leplezi a kormány eljárását.

Nagy tűz pusztított Prágában

Leégett egy gramofongyár

Prágából jelentik: Hatalmas tűzvész tört ki ma délután a csehszlovák főváros központjában. Egy nagy gramofongyárban tűz ütött ki, amely pillanatok alatt terjedt el és pusztulással fenyegette a környékbeli épületeket is, amelyeknek lakóit ki kellett lakoltatni. A gyárépület teljesen leégett és hatalmas mennyiségű apparátuson kívül 80.000 lemez is elpusztult. A kár felbecsülhetetlen.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanúgy az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytörzsde, volt Andrassy-tér 16.

Kirácsenyi-dohánytörzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytörzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor tuszerüzlete v. Orozy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytörzsde, Zsidótemplom-épület.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

FIGYELEM!

Legújabb őszi és téli női és lányka-felöltők, továbbá bundák minden kivételben a legolcsóbb napi árban kaphatók:

Iuliu PLESZ Gyula

FIGYELEM!
cégnél Arad, a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni! — A CONSUM R.-I. tagjai készpénz árban lesznek kiszolgálva.

APRÓ HIRDETESEK.

AZ APRÓHIRDETESEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóíz hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk. Alánlatok teljesség levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETESEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

KIFUTÓLEÁNY megbízható — lehetőleg bioikkivel — felvétetik. — Jelentkezni: Salgóóé bizományi üzletében, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota.

JOLFOZO mindenest keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3936

LAKÁS.

HÁROMSZOBÁS lakás, fürdő, előszobával, azonnal kiadó. Str. Ghiba Birta 40. szám. 3942

HÁROMSZOBÁS, hűrdőszobás lakást keresek a belvárosban. Évi 36.000 lejt fizetek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 1284

KÉT szoba, konyhás I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KERESEK sürgősen, esetleg készpénzért is különböző dísz tárgyakat, márkás porcellánokat, vitrineket, komódokat, szőnyeget, ezüsttárgyakat, stb. SALGÓÓÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

FÉRFI és női bundák, antik szekrények, antik ágyak, Biedermayer-szalón, vitrinek, szekréter, előszoba fal, festmények, paravánok, uriszoba, háló, ebédlő, szalonberendezések, ezüst girandok, ezüst tárgyak, márványoszlop, márványoszobrok, asztalneműek, törülközők, tilé-munkák, asztali villanylámpák, stb. kaphatók: SALGÓÓÉ bizományi üzletében, Strada Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palota. 1000

VASKÁLYHAK, tizedes mérleg, plüssgarnitúra, asztalok, tükrös mozdó, háromajtós szekrény, modern ebédlő, eladók. Minorita-palota. I. kapu, II. emelet 3. 3940

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Tüzita
olcsón
Aufricht - német
Arad, Calea Victoriei 1-2 sz.
Ölfa Lei 840. — -től

Szerencsés jövőt, nyugalmat, boldogságot szerez magának,
ha megveri a főnyereményt

Hugo Horwitz & Co. cégnél, Wien, I.,

Franz Josefs-Kal 65.

800.000 Schilling = 20.000.000 Lei.

Az osztrák osztályorsjáték a világ legkedvezőbb sorsjátéka.

84.000 sorsjegy. 42.000 nyeremény.

Rendeljen azonnal és szerencsét csinál!
Nyeremények: 500.000 Sill. = 12.500.000 Lei. 300.000 Sill. = 7.500.000 Lei.
2-szer 100.000 Sill. = 5.000.000 Lei. 2-szer 80.000 Sill. = 4.000.000 Lei.
2-szer 60.000 Sill. = 3.000.000 Lei. 3-szor 40.000 Sill. = 3.000.000 Lei stb. stb.
és számos más nyeremény, összesen

13.406.000 Sill. = 335.160.000 Lej.

I. osztály huzása 1930. november hó 18 - 20-án.
Minden rendelést azonnal végrehajtunk. Fizetés a sorsjegy vétele után.
Huzás után azonnal küldjük a hivatalos huzási jegyzéket.

Sorsjegyárak:

Egész	Fél	Negyed
Sill. 48.—	Sill. 24.—	Sill. 12.—
Lei 1200.—	Lei 600.—	Lei 300.—

177 portón kívül.

ÖTTONNAS teherautó gardányos olcsón eladó, vagy pedig könnyű teherkocsira átcserelehető. Strada Ioan Calvin No. 16. 3943

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Zongorák szakszertű javítását, hangolását intányosan eszközöl:
NEMANN ANTAL
Bulv. R. Ferdinand II. 3891

OKTATÁS.

NÓIRUHA, kabát szabást tanít budapesti iparkamarán vizsgázott urhölgy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3933

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező keleti és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Elsőrendű vegetáriánus-koszt
kapható: Bul. Regele Ferdinand 63-65., földszint, ajtó 1., Tóthnémet, (Daugl-ház)

Hirdetmény.

Covasint községben október 9-én kezdődik a szünet.
Minden szőlőtulajdonos köteles a szünet megkezdése előtt a hegyközségi adót kifizetni. 3037
Nicolae Brădean, elnök.

Puha ólom

megvételre kerestetik.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Oszi ruhákat, kabátokat fest, tisztít:
KNAPP
v. Weitzer-u. 11. ————— v. Magyar-u. 10.

HUNGARIA
Nagyszállóda
BUDAPEST,
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

CSÜTÖRTÖK, szeptember 25.

Bucuresti. 13. Gramofon. 16. Moscol-zenekar. Könnyű zene. 17.30. Joneacu zongoraművész játéka. 18. Dinicu-zenekar. Könnyű és román zene. 20. Gramofon. 21. A rádiózenekar szimfónikus hangversenye Czazana csellóművész játékával. 21.45. Pop Lia operaénekesnő dal. és áriaestje. 22.15. Szimfónikus hangverseny. 23. Táncczene a Lidó-medencéből. — Budapest. 10.15. Hangverseny. 1.05. Az Országos Postászenekar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.45. Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 8. Angol nyelvoktatás (J. W. Thompson). 8.35. Dr. Rauech Géza előadása: „Európa egyesítésének eszméje a történelem során“. 9. A m. kir. 1. honvédegyesület zenekarának hangversenye. 10.30. A Melles magyar vonósnyegyes hangversenye. Majd: Gramofonhangverseny. Belgrad. 18.30. Délutáni zene. 21.30. Ljubljana. 23.45. Operaszélepek a háziorgyves előadásában. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.20. Rádiózenekar. 18. Délutáni zene. 20.35. Énekötös. 21. Langer: Szent Vencel c. szimfonia. 23.15. Orgonazene egy moziból. — Wien. 12. Wolfsthal-zenekar. 14.10. Híres énekesek gramofonia. 16.20. Sving-zenekar. 21.05. A Récsi Biedermeyer-korszak. 22. Bauerfeld: „Az örök szerelem története“. Utána Lichtenberg: „Az

örök becsapás“ című szimfonia négy jelenetben 22.50. Gottesmann-négyes játéka. Utána gramofontáncczene.
PÉNTEK, szeptember 26.
Bucuresti. 13. Gramofon. 16. Iliescu-zenekar. Román zene. 17.30. Campeanu énekesnő szerb dalokat énekel. 18. Rádiózenekar. 20. Gramofon. 21. Radu Mihail zongoraművész játéka. 21.45. Theodorescu hegedűművész román műveket ad elő. 22.15. Bugeanu és Constantin előadóművészek román zenéje. — Budapest. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. Az Egyetemi Énekkarok szőlőkvaritettjének hangversenye. 5. Az Országos Állatvédő Egyesület mesedélutánja. Mellet: Konce Margit. 6. A Turáni Társaság előadása: Bán Aladár dr.: „A finn nép jellege a finn irodalomban“. 6.30. A Fejes szalonzenekar hangversenye az Ostende-kávéházban. Kalmár Pál (ének) közreműködésével. 7.45. Gyorsirási tanfolyam (Szlabey Géza). 8.20. Halász Gyula előadása: „Helyes magyarság — magyar helyesírás“. 8.45. Vajda László előadása: „Színház, hangosfilm és rádió“. 9.15. Hangverseny. Közreműködik: Bársony Dóra és Farkas Sándor, a m. kir. Operaház művészei, Georg Steiner osztrák hegedűművész és Kentner Lajos zongoraművész. Zongorán kísér: Polgár Tibor. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye a Royal-szállóból. — Belgrad. 21. Bajazzo-részletek. 21.30. Szonáta-est. 22.20. Csehov „Vanja bácsi“ című négyfelvonásos drámája. 23.35. Rádiónégyes. — Prága. 12.15. Gramofon. 13.20. Brünn. 18. Mendelssohn: E-moll vonósnyegyes. Dvorzsák: Est-

dur zongoranegyves. 20.50. Operaáriák. 22. Bartfeld hegedűművész játéka. 22.30. Stephan-Kurz zongoraművész játéka. 23.15. Gramofon-táncczene. — Wien. 12. Vegyes-gramofon. 13. Nemes-zenekar. 16.20. Híres vonósnyegyesek gramofonon. 17.35. Hangverseny. 20.30. Cornelius: „A bagdadi borbély“ című kétfelvonásos vígoperája az állami operából. Utána a Silving-Geisler-zenekar játéka. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK. Bern. 21.30. Donizetti „Lammermoori Lucia“ című háromfelvonásos operája gramofonon. Breslau. 21.30. Rossini: „A szevillai borbély“ című operája. Páris Radio-Paris. 21.45. Mascagni: „Parasztbecsület“ című operájának előadása az Opera és Vigopera tagjaival, rádiózenekarral.
A KERESKEDŐ VEREJTÉKES ARCCAL olvassa este a pénztárlapot. De nem a melegtől, hanem a gondoktól verejtékes az arca: miből fog fizetési kötelezettségének eleget tenni? Ha felkeresi kiadóhivatalunkat, nagyon értékes tanácsot adunk Önnek: hogyan emelheti forgalmát. Már egy hét múlva megkapja az első kellemes meglepetést: emelkedik a napi bevétel!
A szerkesztésért kedvesen SALGÓ HENRIK told